

انتخاب نقشه

د کور او ښار جوړولو وزارت نشراتي ارگان

سال ۱۴۴۴ هـ ق، ۱۴۰۱ هـ ش
فصلنامه شماره ۰۴

وزارت شهرسازی و مسکن برای توسعه شهرها، 17
پلان شهری را برای 14 ولایت کشور طرح و ترتیب کرد
که از تطبیق آنها نیز نظارت جدی می‌نماید تا
ساخت‌وساز و انکشاف شهرها بر اساس نقشه و پلان
انجام شود

فهرست مطالب

۱	----- سر مقاله	۱
۲	----- گزارش و خبرهای مهم	۲
۲۸	----- تلفیق شهرسازی سنتی با شهرسازی مدرن	۳
۳۰	----- د چاپي رسنېو اغيزمنتيا	۴
۳۲	----- شهرسازی اسلامی	۵
۳۶	----- د کور(مسکن) په قیمت اغیزه لرونکي عوامل	۶
۳۸	----- پس منظر تاریخی پلان گذاری شهری	۷
۴۱	----- د ترمینل سیستم ګټې	۸

د کور او ښار جوړولو وزارت نشراتي ارګان
 مهالنی مجله کال ۱۴۴۴ هـ ق
 نېټه: ۹ مه ناحیه، ۳ مکروریان، د کور او ښار
 جوړولو وزارت، کابل افغانستان
 اړیکو شمیرې: +۹۳۲۰۲۳۰۰۷۱۲
 +۹۳۷۸۱۲۸۸۷۳۷
 ویب پاڼه: www.mudh.gov.af

د امتیاز خاوند: د کور او ښار جوړولو وزارت
 مسؤل مدیر: محمد کمال افغان
 د مسؤل مدیر مرستیال: عزیزالله فروغي
 اډیتور: محمد کمال افغان، نویدالله نبي زاده
 لیکوالان: سید عثمان سادات، انجنیر رحمت الله بیات،
 عبدالله فکور، نویدالله نبي زاده، عزیزالله فروغي، محمد
 یوسف روستایي، انجنیر حفیظ الدین، انجنیر محمد اسحاق
 نیک روش، انجنیر علي جان روزي، راحت الله ریحان او
 محمد اکبر هوتک
 خبریالان: نویدالله نبي زاده، میوند خپلواک
 ډیزاینر: محمد عمران عزیزي
 عکاس: صفی الله هوتک
 وېشونکي: سمیع الله عزیزي، سید مرتضی موسوي

نگاه فشرده به دستاوردهای وزارت شهرسازی و مسکن طی شش ماه

بخش امور ساختمانی: دیزاین سیستم آبرسانی و کانالیزاسیون تعمیراتی در ۱۹ اداره مختلف دولتی از قبیل بخش‌های صحت، ادارات کاری و بلاک‌های رهائشی، طرح و دیزاین ۱۵ نقشه مهندسی تعمیرات دولتی طرح و دیزاین ۱۸ پروژه به رویت نقشه‌های مهندسی تحلیل و لیست مشخصات و برآورد ۱۵ پروژه و قیمت‌گذاری ۴۵ جایداد غیر منقول دولتی برویت ساحه نیز ترتیب شد. رهنمودهای چون حفظ و مراقبت، طرح سیستم تصفیه‌خانه‌های غیر متمرکز و رهنمود برنامه‌های آموزشی برای محصلین، تعدیلات خودسر ساختمان‌ها در شهرها، ایجاد دینابیس برای سیستم ساختمانی و تدابیر اساسی به هدف نظارت و مراقبت از کار پروژه‌های ساختمانی مربوطه این وزارت در مرکز و ولایات کشور تهیه گردیده است. در بخش پلانهای شهری کارهای موثر دیگر نیز انجام گرفته که از جمله بازنگیری پلان‌های تفصیلی، انکشافی مطابق ماسترپلان شهر جدید کابل تهیه گردیده است. تهیه و ترتیب پلان اصلاحی تفصیلی تپه احمد بیگ و لسوالی نجراب، ولایت کاپیسا پلان منطقوی ولایت کنر، پلان بهسازی نواحی ۱-۷ شهر هرات، مراکز ولایات بلخ، بدخشان و بغلان به همین ترتیب توپوگرافی زمین پارک‌های صنعتی ولایت جوزجان اسکچ محل ترانسپورت زمینی دو ساحه در ولایت هلمند و از سوی هم اسکچ و کروکی یک تعداد زمین در ولایات برای اعمار تعمیرهای ادارات دولتی انجام شد. همچنان در بخش منابع بشری نیز فعالیت‌های مؤثر انجام یافته که به رقابت گذاشتن بست‌های کادری این وزارت از طریق رقابت آزاد، برگزاری سمینارها و برنامه‌های آموزشی برای ارتقای ظرفیت کارمندان، متذکر شد. وزارت شهرسازی و مسکن با داشتن کادرهای، مسلکی، متخصص و ورزیده در تلاش است تا توسعه شهری را از رهگذر تهیه پلان‌های منطقه‌ای، استراتژیک، ماسترپلان، پلان‌های تفصیلی و بهسازی برای شهرها، اعمار شهرک‌های مسکونی، تهیه نقشه‌ها و دیزاین زیرساخت‌ها، سیستم سازی نماید.

وزارت شهرسازی و مسکن در شش ماه اخیر سال ۱۴۰۱ هـ.ش، دستاوردهای مهم و اساسی را داشته که می‌تواند شهرها را به سوی توسعه و انکشاف سوق دهد. هیئت رهبری این وزارت بسیاری مشکلات شهرها را حل و برای بهبودی وضعیت شهرها، کارهای عملی و اقدامات مناسب را نموده است. در این مدت وزارت شهرسازی و مسکن از جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی برای ساخت و ساز آپارتمان‌ها، خانه‌های رهائشی و فابریکه‌های تولیدی گرفته تا تهیه پلان‌های منطقه‌ای، استراتژیک، ماسترپلان، پلان‌های تفصیلی و پلان‌های بهسازی برای برخی شهرها، کروکی زمین در برخی ولایات برای اعمار شهرک‌های مسکونی، تهیه نقشه‌های تعمیرات دولتی، مطالعات اجتماعی و اقتصادی و دیزاین زیرساخت‌ها را انجام داده است که ذیلأ به صورت مختصر ذکر می‌گردد: بخش مسکن: کار اعمار فاز دوم آپارتمان‌های شهرک قطردر خوشحال‌خان مینه شهرکابل رو به اتمام است، پروژه متذکرده تقریباً ۴۴۷۵۷ مترمربع ساحه را تشکیل می‌دهد. همچنان دیوارهای احاطوی ۱۵۰ فابریکه‌های صنعتی کوچک و متوسط به ارزش ۲۱۶ میلیون دالر در ساحه شرق پروژه رهائشی پیروزی درحال اعمار و سنگ تهداب یک دارالایتم به مساحت ۱۰ جریب زمین در منطقه دهسبزکابل گذاشته شد. از سوی هم، دو ساحه در حدود ۳۴۵۴ جریب زمین در ولسوالی برمل ولایت پکتیکا برای زلزله زدگان کروکی و همزمان زمین شهرک برای سیل زدگان آن ولایت توپوگرافی گردید. به همین ترتیب طرح خانه‌های پیش‌ساخت و بلاک‌های رهائشی به تیپ‌های مختلف، تهیه شده و مطالعات اجتماعی - اقتصادی و تخنیکی زمین‌های مجتمع و شهرک رهائشی نظامی ولایت فراه و شهر جلال آباد ولایت ننگرهار و مطالعات اجتماعی و اقتصادی واحدهای مسکونی و نمرات رهائشی شهرهای کابل جدید، کندهار، هرات و مزار شریف صورت گرفت.

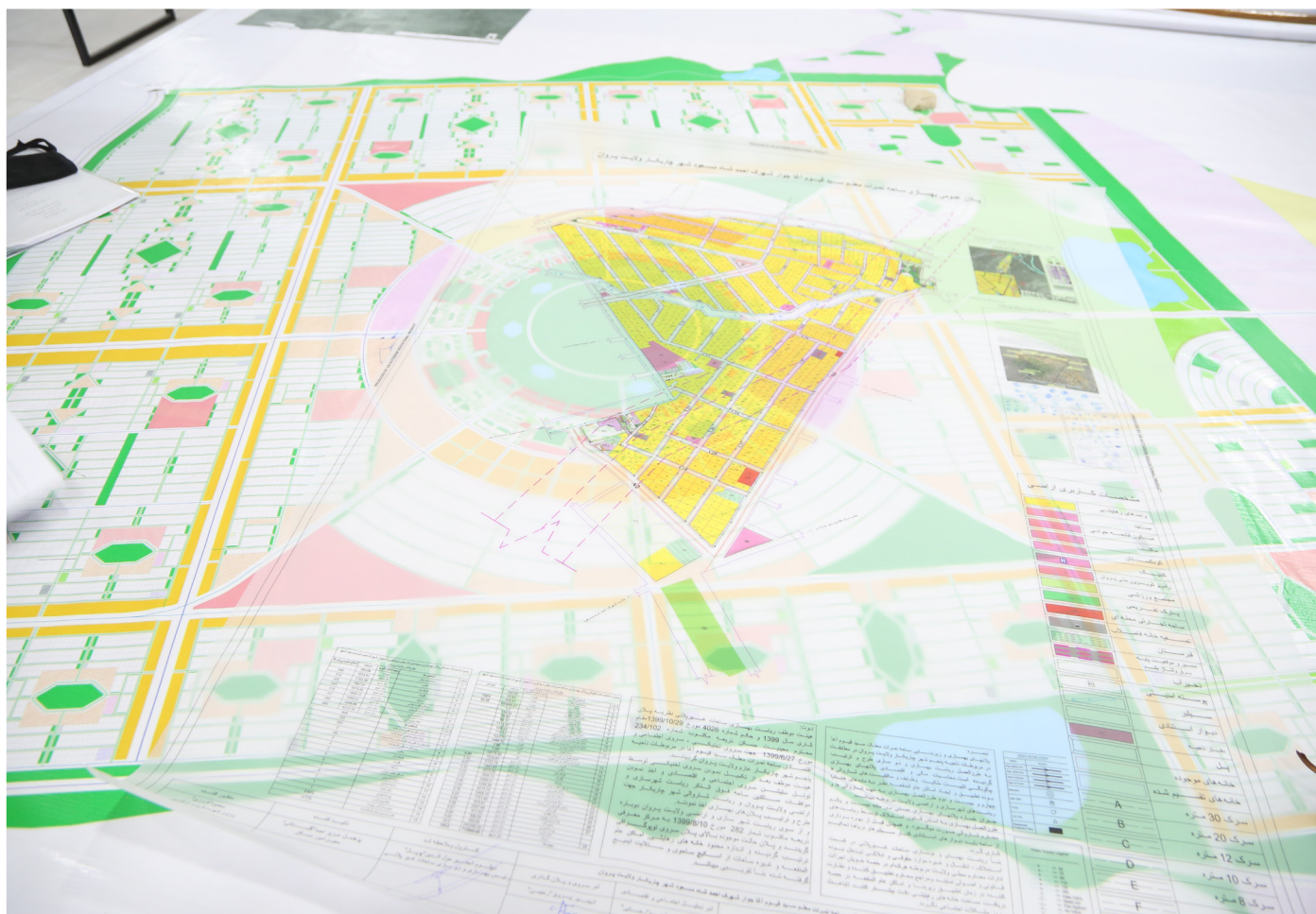

بهرنیو پانگوالو د پانگونی په موخه له کور او ښار جوړولو وزارت څخه د ځمکې غوښتنه وکړه

پانگوالو غوښتنه کړې، چې د تولیدي فابریکو جوړولو په موخه دې ورته ځمکه ځانگړې شي.

محترم وزیر شیخ حمدالله نعماني وايي، په پام کې لري او هڅې یې روانې کړي، چې ټولو کورنیو او بهرنیو پانگوالو ته په مناسبو شرایطو د پانگونی په موخه ځمکه ورکړي. بهرنی او کورنی پانگوال چې غوښتنلیکونه یې د کور او ښار جوړولو وزارت ته سپارلي، هوډ لري افغانستان کې پانگونه وکړي او بېلا بېل د اړتیا وړ توکي تولید کړي. محترم شیخ حمدالله نعماني، ټولو پانگوالو ته ډاډ ورکوي، چې د شته ستونزو په حل کې به یې کټلي گامونه پورته کړي او داسې مناسبه فضاء او زمینه به ورته برابره کړي، چې په افغانستان کې به له پانگونی خوند واخلي.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په خپل دفتر کې د ترکیې هېواد د پانگوالو له ډلې د (۷۷) ساختماني شرکت له استازو سره وکتل او په یو شمېر مهمو موضوعاتو یې خبرې وکړې. د ترکیې پانگوالو له ډلې ښاغلي براق انسال چې د (۷۷) ساختماني شرکت مرستیال دی د کابل دهسبز سیمې د پروژې هستوگنیز ښارگوټي په شمالي برخه کې په صنایع سبز صنعتي ښارگوټي کې پانگونه کړې، چې اوسمهال د لا زیاتې پانگونی په موخه د اضافي ځمکې د ورکړې غوښتنه کوي. په دغه ناسته کې د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني راغلو پانگوالو ته د امکان تر بریده د هغوی د ستونزو د حل خبره وکړه او زیاته یې کړه، چې دمگړۍ په سلگونه کورني (افغان)

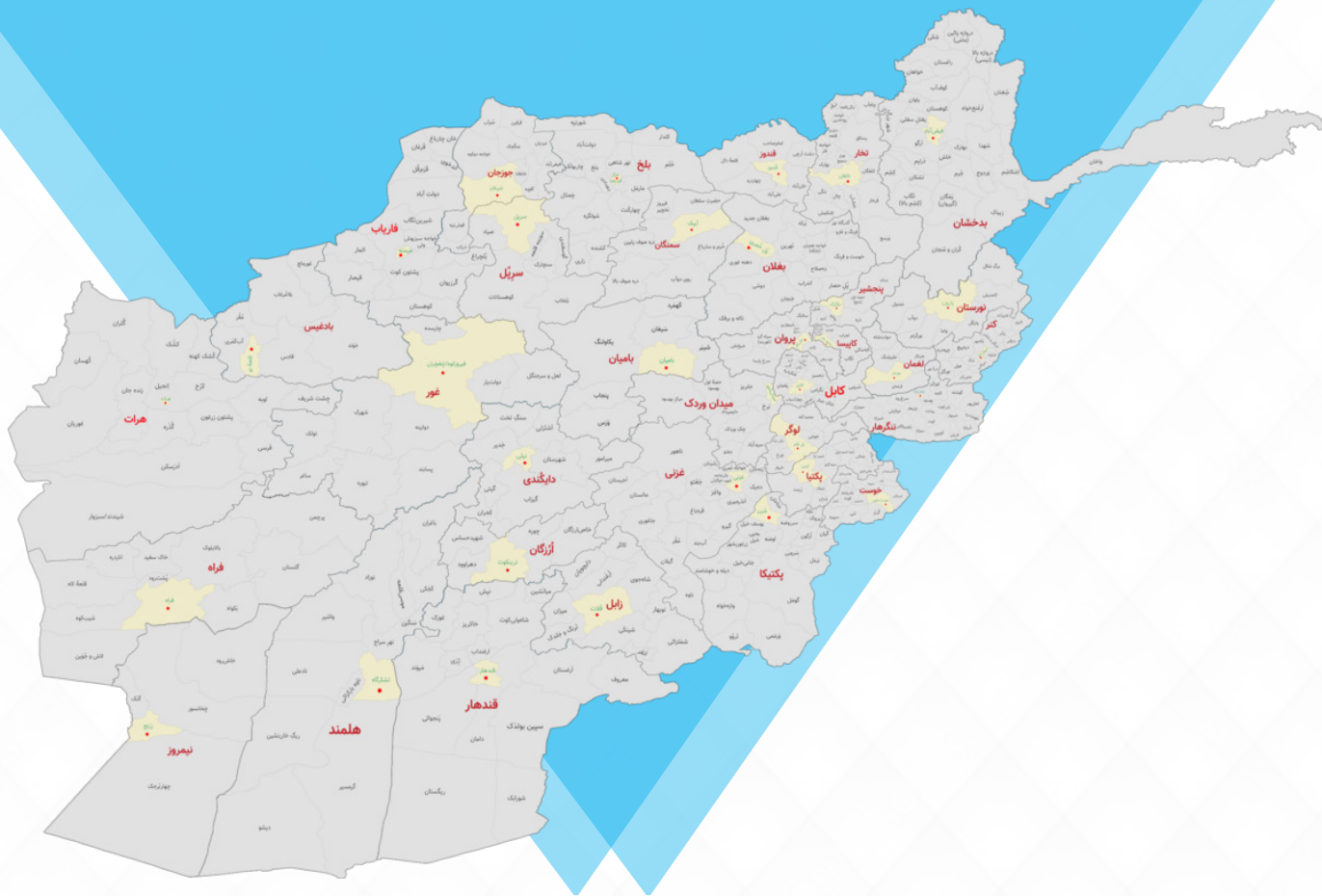

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن هفت قطعه پلان‌های شهری ولایت بلخ را تحویل کرد

دوباره این پلان‌ها تشکری کرده و همچنان در مورد چگونگی وضعیت شهری و نظارت از تطبیق پلان‌های شهری در ولایت بلخ به محترم شیخ نعمانی، معلومات داد.

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن جهت پیشبرد بهتر امور شهری به رییس شهرسازی و مسکن ولایت بلخ هدایت‌های لازم سپرده و به استفاده درست و نگهداری از پلان‌های شهری تأکید کرد.

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن هفت قطعه پلان‌های شهری ولایت بلخ را به رییس شهرسازی و مسکن آن ولایت تحویل داد. این پلان‌های شهری که قبلاً تهیه و ترتیب گردیده بود بر اثر استفاده زیاد و فرسودگی قابل استفاده نبوده، بنابر درخواست رییس شهرسازی و مسکن ولایت بلخ این پلان‌ها دوباره چاپ و در اختیارش گذاشته شد. رییس شهرسازی و مسکن ولایت بلخ از چاپ

د ښارونو سربېره ولسوالیو ته هم بېلا بېل پلانونه چمتو او پلي کېږي

محترمو رییسانو د خپلو ولایتونو د ښارونو او مسکونو د وضعیت په تړاو هر اړخیز معلومات له محترم مقام سره شریک کړل. محترم شیخ حمدالله نعماني وویل، ډېر ژر به د هېواد په کچه د ټولو ولسوالیو لپاره هم پلانونه ترتیب او د پلي کولو په موخه به یې د کور او ښار جوړولو وزارت ولایتي ریاستونو ته وسپاري. نوموړي، د پلانونو د لاندې او اغېزمن تطبیق او د چارو بهتروالي په موخه یادو رییسانو ته لازمي لارښوونې وکړې.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني د فراه ولایت لپاره د تفصیلي پلان، ستراتیژیک پلان او دغه راز د سرپل ولایت لپاره د تفصیلي او ستراتیژیک پلان ترڅنگ د بهسازی یا سمون پلان هم ویزه او د پلي کولو په موخه یې د اړوندو ولایتونو د کور او ښار جوړولو رییسانو ته وسپارل. د یادو ولایتونو نقشې چې مخکې جوړې شوي وې، اوسمهال له کاره لوېدلې او د استفادې وړ نه وې، چې بیا ځلي چاپ او په واک کې ورکړل شوې. د یادو ولایتونو د کور او ښار جوړولو

طرح آب رسانی

مکانیزم عالی روی دست است تا مشکلات باشندگان شهر کابل از ناحیه آب آشامیدنی حل گردد

رفع مشکلات آب آشامیدنی در شهر کابل سخن گفته و افزود در سال 1402 خورشیدی برای رفع کمبود آب آشامیدنی در شهر کابل، پلان‌های کوتاه مدت و دراز مدت روی دست است. وی گفت از جمله حفر 12 حلقه چاه بزرگ در شهر کابل پلان شده است که با اجرایی شدن آن مشکلات آب آشامیدنی به حد اقل می‌رسد. امیدواریم که برای پلان‌های دراز مدت، بودجه فراهم شود تا کمبودی آب آشامیدنی کاملاً مرفوع گردد. در این نشست فیصله گردید ضمن که از امکانات دست داشته استفاده مؤثر شود، به زودی یک نشست مشترک با تمام شرکت‌های آبرسانی خصوصی و دیگر ادارات ذیربط برگزار گردد و پیشنهاد جامع به منظور حفر چاه‌های آب آشامیدنی به ریاست الوزرا ارایه شود.

در نشست مشترک وزارت شهرسازی و مسکن با شرکت آبرسانی کابل در رابطه به آب آشامیدنی که در این وزارت برگزار شده بود روی مشکلات آب آشامیدنی در شهر کابل تبادل نظر صورت گرفت. محترم شیخ مدار علی کریمی بامیانی معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن از مشکلات باشندگان نواحی مختلف شهر کابل یادآوری نموده و گفت پایین رفتن سطح آب بصورت طبیعی و تراکم جمعیت در شهر کابل باعث شده که مردم به مشکلات آب آشامیدنی مواجه شوند که لازم است تدابیر و راه حل‌های مناسب اتخاذ شود. محترم انجنیر میرویس ربیس شرکت آبرسانی کابل از مکانیزم عالی و پلان‌های جامع به هدف

د کور او ښار جوړولو وزارت

د رهبري هیئت ناسته وشوه

برنامو او د کار کوونکو د کلیدي بستونو د استخدام پر څرنگوالي هم خبرې وشوې. د ناستې په ترڅ کې د ویزه شویو پلانونو تعقیب او د کور او ښار جوړولو وزارت د 1402 هـ ش کال پلان و چې پرې بحث او نظرونه تبادله شول. د کور او ښار جوړولو محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په دې وزارت کې د شته ستونزو او ننگونو په حل ټینګار وکړ او زیاته یې کړه چې د چارو د لا ښه والي او چټکتیا په موخه دې کارکوونکو ته اسانتیا او د اړتیا وړ وسایل برابر شي.

د کور او ښار جوړولو وزارت د رهبري هیئت ناسته د کور او ښار جوړولو وزارت د محترم سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني په مشرۍ د ښاري چارو محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي بامیاني، د محترم رئیسانو او امرینو په ګډون وشوه. په دې ناسته کې پر بېلا بېلو تخنیکي او اداري موضوعاتو خبرې وشوې او د چارو د لا اسانتیا په موخه نظرونه تبادله شول. دغه راز په ناسته کې د ریاستونو او امریتونو پر وړاندې د ځینو ستونزو یادونه وشوه او د حل لارې چارې یې په ګوته شوې. په ناسته کې د پروژو د برخلیک معلومولو،

استفاده از دستگاه توتل استیشن و جی پی ایس به صورت عملی آموزش داده شد

گفتنی است که «توتل استیشن» یک دستگاه نوری است که در نقشه برداری مدرن برای برداشت جزئیات و پیاده کردن دقیق عوارض بر روی زمین مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین امروزه «جی پی ایس» یا سیستم تعیین موقعیت ماهواره‌ای، به عنوان ابزاری کارآمد جایگاه ویژه را در عرصه علوم مهندسی به خود اختصاص داده و تعیین دقیق موقعیت، سرعت، قابلیت اطمینان بالا، تا حد زیادی مدت زمان کار نقشه بردار را کوتاه تر کرده است.

استفاده از دستگاه «توتل استیشن و جی پی اس»، به صورت عملی در پروژه شهرک پیروزی برای انجیران که در برنامه آموزشی شش روزه ارتقای ظرفیت کاری اشتراک کرده اند، آموزش داده شد. برنامه آموزشی دستگاه «توتل استیشن و جی پی اس»، برای بلند بردن ظرفیت کاری کارمندان مرکزی و ولایتی وزارت شهرسازی و مسکن توسط مسوولان این وزارت برگزار گردیده که این برنامه به صورت نظری و عملی آموزش داده می‌شود.

برنامه آموزشی دستگاه توتل استیشن و جی پی ایس تطبیق شد

خدمت به هموطنان شده و به خاطر رفاه و آسایش مردم، بیشتر تلاش نمایم. محترم پشتون مراد آمر آموزش ریاست منابع بشری در رابطه به چگونگی تدویر این برنامه آموزشی معلومات داده و برای اشتراک کنندگان این برنامه آرزوی موفقیت کرد. محترم انجیر جمال فیضی وارثی کننده ریاست جی. آی. اس و سروی، پیرامون موضوعات این برنامه آموزشی به صورت مفصل معلومات ارایه کرده گفت که در این برنامه شش روزه دو موضوع توتل استیشن و جی. پی. اس، آموزش داده می‌شود. محترم مفتی شفیق احمد، کارمند ریاست ارشاد و دعوت وزارت شهرسازی و مسکن، برای اشتراک کنندگان این برنامه آرزوی خدمت‌گذاری به مردم افغانستان کرده و با دعائیه ایشان این مراسم خاتمه یافت.

برنامه آموزشی دستگاه توتل استیشن و جی پی اس، برای بلند بردن ظرفیت کاری کارمندان مرکزی و ولایتی وزارت شهرسازی و مسکن تطبیق شد که در مراسم افتتاحیه این برنامه آموزشی محترم شیخ مدارعلی کریمی بامیانی معین امور شهری، رؤسای مرکزی و ولایتی، آمرین و کارمندان این وزارت اشتراک کردند. معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن، ضمن استقبال از تدویر هم‌چو برنامه‌های آموزشی، گفت که سعی داریم تا برای بلند بردن ظرفیت کاری کارمندان مرکزی و ولایتی این وزارت زمینه را بیشتر مساعد نمایم. وی، خطاب به اشتراک کنندگان این برنامه آموزشی ابراز داشت که شما کدرها و سرمایه مردم افغانستان هستید، سعی نمایید با فراگیری این برنامه مصدر

یو شمیر انجنیرانو ته د اوسپنیز کانکریت برخه کې روزنه ورکړل شوه

وکړه، چې ورته پروگرامونه د وزارت د کارکوونکو کاري ظرفیت لوړوي او هڅه به وکړي چې نور بېلابېل روزنیز پروگرامونه هم چمتو کړي. په پای کې د کور او ښار جوړولو وزارت تخنیکي مشاور ښاغلي انجنیر محمد یاسین هوتک وویل، روزنیز پروگرامونه کولی شي د وزارت اړوند انجنیرانو په تجربو کې زیاتوالی راولي او چارې معیاري شي. ښاغلي هوتک زیاته کړه، افغانستان یو اسلامي هېواد دی او باید د اسلامي ښارونو په رامنځته کولو کې د کور او ښار جوړولو وزارت یې درېغه هڅې وکړي او نړۍ ته ثابته کړي چې اسلامي ښارونو کې د ټولو اوسېدونکو لپاره حقوق او امتیازات په پام کې نیول کېږي او یوه ودانۍ بلې ته په زیان نه تمامېږي.

د کور او ښار جوړولو وزارت یو شمېر انجنیرانو ته د اوسپنیز کانکریت تخصصي دورې د روزنې پروگرام پیل شو، چې شل ورځې یې دوام وکړ. د کور او ښار جوړولو وزارت د مسکن چارو رئیس ښاغلي سید عثمان سادات، دغه پروگرام گټور وباله چې کولی شي د اوسپنیز کانکریت د میتودونو او تگلارو زده کړې ترڅنګ په کې انجنیران یو له بل سره خپلې تجربې او نظرونه شریک کړي. ورپسې د یاد ریاست کارکوونکي ښاغلي انجنیر حسیب کاشفي چې د اوسپنیز کانکریت تخصصي دورې روزنه ورکوي وویل، روزنیز موارد ډېر گټور دي او کولی شي، چې په دغه برخه کې شته ستونزو ته تر یو بریده ځواب ووايي. دغه راز د کور او ښار جوړولو وزارت د دفتر رئیس ښاغلي سید عبدالحق رحمتیار یادونه

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن با نمایندگان مؤسسه آغا خان برای اسکان دیدار کرد

شهرسازی و مسکن به تعداد 300 باب خانه دایمی را در ولایت خوست برای آسیب دیدگان می‌سازد که تا کنون 50 درصد کار عملی آن پروژه به پیش رفته است. همچنان، نمایندگان مؤسسه آغا خان برای اسکان مطالعات اجتماعی و اقتصادی که در ناحیه سوم شهرکابل توسط متخصصان آن مؤسسه صورت گرفته است را نیز با سرپرست این وزارت شریک ساختند. سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، از همکاری‌های دفتر آغا خان با وزارت شهرسازی و مسکن در پروژه‌ها و بخش‌های مختلف این وزارت تشکری کرده، گفت که از تطبیق پروژه‌های مؤسسه آغا خان برای اسکان در ولایت‌های خوست، پکتیکا و دیگر ولایات حمایت می‌کند.

نمایندگان مؤسسه آغا خان برای اسکان در دیدارشان با محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در مورد کمک‌های آن مؤسسه و اعمار خانه برای آسیب دیدگان زلزله در ولایت‌های خوست و پکتیکا، معلومات دادند. نمایندگان مؤسسه آغا خان برای اسکان، از همکاری وزارت شهرسازی و مسکن با آن مؤسسه تشکری کرده، ابرازداشتند که برای کمک‌رسانی به آسیب دیدگان زلزله در ولایت‌های خوست و پکتیکا، در قسمت اعمار خانه‌های دایمی، ترمیم سرک و غیره اقدام عملی صورت گرفته است. آن‌ها، علاوه کردند که مؤسسه آغا خان برای اسکان با همکاری وزارت

د کور او ښار جوړولو وزارت سرپرست د تفتیش عالي ادارې له هیئت سره وکتل

د افغانستان د پلټنې عالي اداره
اداره عالی تفتیش افغانستان
SUPREME AUDIT OFFICE OF AFGHANISTAN

د کور او ښار جوړولو وزارت
وزارت شهرسازی و مسکن

له محترم سرپرست وزیر شیخ
حمدالله نعماني سره شریکې کړې.
سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني
ووېل، د کور او ښار جوړولو
وزارت تخنیکي هیئت به د تفتیش
د عالي ادارې موندنې مطالعه کړي
چې په وینا یې که په کومو پروژو
کې ستونزې یا نیمګړتیاوې وي، د
حل په موخه به یې لازم اقدامات
وشي.

د کور او ښار جوړولو وزارت محترم
سرپرست وزیر شیخ حمدالله نعماني
د تفتیش عالي ادارې د عامه پروژو
د پلټنو د ریاست له هیئت سره وکتل.
په دې لیدنه کې د تفتیش د عالي
ادارې د عامه پروژو د پلټنې
د ریاست غړو د ځینو پروژو
څخه د بررسی پایلې او موندنې
د کور او ښار جوړولو وزارت

روی چگونگی حل مشکلات پروژه های ساختمانی صحبت گردید

نواقص در برخی از پروژه ها یاد آوری گردیده و بر حل مشکلات موجوده با راهکارهای مناسب تأکید شد. محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، گفت برای رفع مشکلات در پروژه های متذکره باید یک کمیته ایجاد شود و در این کمیته مشکلات حقوقی و تخنیکی پروژه ها مورد بررسی قرار گیرد تا برای حل مشکلات، راه حل مناسب پیدا شده و پروژه ها به بهره برداری سپرده شود.

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در دیدارش با محترم عبدالرحمن عطاش رییس شرکت انکشاف ملی روی چگونگی حل مشکلات پروژه های ساختمانی صحبت و تبادل نظر کرد. در این نشست، پیرامون چگونگی حل مشکلات پروژه های ساختمانی که از دوره حکومت قبل باقی مانده و دارای بعضی مشکلات تخنیکی و حقوقی می باشد تبادل نظر صورت گرفت. همچنین در این نشست از کم کاری و

په لښکرگاه ښار کې د تفصیلي پلان له مخې د احمد شاه مینې او ایوب خان مینې لومړۍ برخې تثبیت شوې

دغه راز یې له ځینو برخو د کرنیزو ځمکو
په توګه استفاده کېده.

په ورته وخت کې د ایوب خان مینې له
250 جریبه غصب شوې ځمکې مخنیوی
هم وشو.

د کور او ښار جوړولو وزارت د ښاري
پلانونو جوړولو تر څنګ د هغوی له پلي
کېدا هم څارنه او پالنه کوي.

د هلمند ولایت د کور او ښار جوړولو
ریاست د لښکرگاه ښار د تفصیلي پلان له
مخې د احمد شاه مینې او ایوب خان مینې
لومړۍ برخه تثبیت کړه.

یاده برسي د لښکرگاه ښار د تفصیلي او
ستراتیژیک پلان سره سم په دې دوه سیمو
کې تر سره شوه، چې د احمد شاه مینې
شاوخوا ۷۵ سلنه ځمکه غصب شوې وه
او په ځینو سیمو کې یې تعمیرونه جوړ
شوي وو.

چهارمین نشست کمیسیون ویژه نقشه‌های شهری برگزار شد

و مسکن، اداره ملی احصائیه و ارگان‌های محل، امضاء گردیده است و همچنین، چگونگی روش احداث پمپ استیشن‌ها در ولایات، صحبت و تبادل نظر کردند. معین امور شهری، گفت که برای تأیید و امضای محدوده نقشه سه شهر (هرات، قندهار و خوست) در کمیته تخنیک با در نظر داشت سوابق و اسناد بحث گردد و چگونگی احداث پمپ استیشن‌ها در ولایات، طبق طرز العمل موجود در زمینه فیصله به عمل آید.

چهارمین نشست کمیسیون ویژه نقشه‌های شهری به ریاست محترم شیخ مدار علی کریمی بامیانی، معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن و اشتراک اعضای این کمیسیون برگزار گردید. در این نشست، پیرامون فیصله‌های نشست قبلی صحبت شده و تأکید گردید تا تصامیم جلسات این کمیسیون، در وقت معینه انجام شود. اعضای این کمیسیون، در مورد تأیید و امضای محدوده نقشه سه شهر (هرات، قندهار و خوست) که قبلاً از سوی وزارت شهرسازی

له هېواد څخه بهر د زده کړو لپاره له کارکوونکو ازموینه واخیستل شوه

د کور او ښار جوړولو وزارت له کارکوونکو څخه له هېواد څخه بهر په ښونیزو پروگرامونو کې د ګډون په موخه ازموینه واخیستل شوه. د ملکي خدمتونو انستیتوت ته د ورپېژندنې په موخه د لس تنه غوره کارکوونکو څخه د کور او ښار جوړولو وزارت د انگلیسي او کمپیوټر برخه کې ازموینه واخیستل شوه. د بشري سرچینو ریاست د ظرفیت لوړونې برخې امر ګډون کونکو

ته وویل، د ازموینې پایله د وړتیا او شایستگی پر اساس اعلانېږي او د هیڅا حق نه ضایع کېږي. د یادولو ده، چې د ملکي خدمتونو د انستیتوت په وړاندیز د کور او ښار جوړولو وزارت څخه لس تنه جدید التقرر او پخواني کارکوونکي چې د انگلیسي ژبې او کمپیوټر سره بلدتیا ولري دوی ته ورپېژني تر څو له هېواد څخه بهر په ښوونیزو برنامو کې د دې انستیتوت لخوا ور وپېژندل شي.

ساحات پمپ استیشن تیل و گاز در ولایت هلمند کروکی گردید

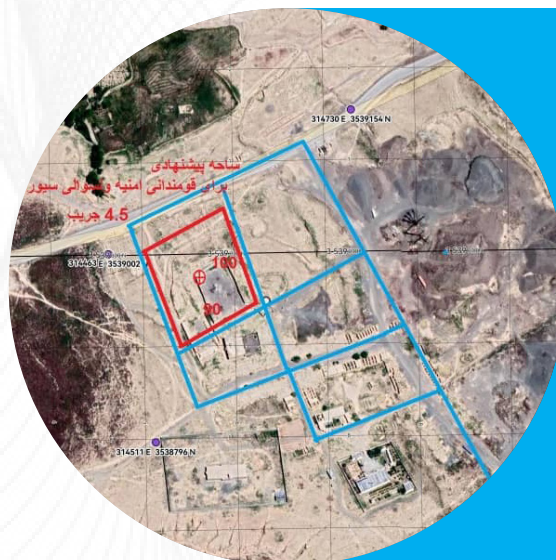
ریاست شهرسازی و مسکن ولایت هلمند پنج
ساحه را برای پمپ استیشن تیل و گاز در این
ولایت کروکی کرد. مطابق به طرز العمل وزارت
شهرسازی و مسکن و لایحه پمپ استیشن تیل و
گاز، این ساحات نقطه گذاری و مشخص گردید.
وزارت شهرسازی و مسکن در پلان های شهری
در تمام شهرها، ساحات مشخصی را برای پمپ
استیشن های تیل و گاز در نظر گرفته است.

زمین تعمیر قومندانی ولسوالی سیوری زابل کروکی گردید

ریاست شهرسازی و مسکن ولایت زابل، زمین
تعمیر قومندانی امنیه ولسوالی سیوری این ولایت را
کروکی کرد.

حدود زمین تعمیر قومندانی این ولسوالی، بنا به
درخواست قومندانی و مقام ولایت زابل مشخص و
مساحت آن تثبیت گردید.

وزارت شهرسازی و مسکن بر اساس درخواست
ادارات دولتی، حدود و مساحت زمین را برای
تعمیرات دولتی به صورت معیاری اسکچ و کروکی
می نماید.

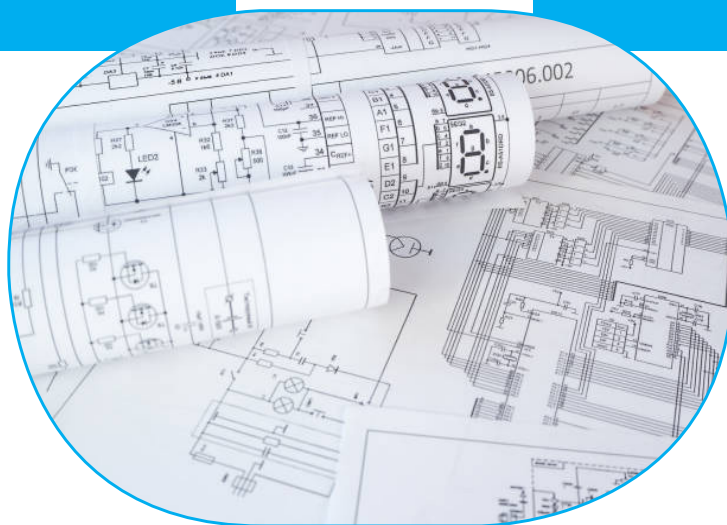

د کور او ښار جوړولو د قانون بیا کتنه وشوه

له غړو وغوښتل چې د کور او ښار جوړولو قانون په دقیق ډول وڅیړي، تر څو تخنیکي او حقوقي ستونزې یې له منځه لاړې شي او یو روښانه او ځواب ویونکی قانون رامنځته شي. د دې کمیټې غړو هم د قانون په دقیقه برسي ټینګار وکړ او د اړوندو بنسټونو د مرستې غوښتنه یې وکړه. تر دې مهاله د دې کمیټې لخوا ځینې موارد تعدیل، ځینې مادې حذف او ځینې موارد اضافه شوي دي. د یادونې وړ ده چې دکور او ښار جوړولو قانون تر دې مخکې په (6) فصلونو او (30) مادو کې چمتو شوی و، چې دمګړۍ یې په تعدیلاتو او بیا کتنې کار روان دی.

د کور او ښار جوړولو وزارت د اصولي اسنادو د پراوونو بشپړولو کمیټې په خپله اوومه ناسته کې د دې وزارت قانون څېړنه او ارزونه پیل کړه. د کور او ښار جوړولو وزارت د ښاري چارو محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي بامیاني چې د دې کمیټې مشري یې په غاړه ده د کور او ښار جوړولو قانون یې اړین او مهم یاد کړ او زیاته یې کړه چې یاد قانون ځینو تعدیلاتو ته اړتیا لري. هغه وویل چې د کور او ښار جوړولو قانون ځکه ډیر اړین دی چې د ښارونو، ټولنې او د ښاریانو راتلونکي د دې قانون پورې تړلی دی. دښاري چارو محترم مرستیال د دې کمیټې

نقشه مهندسی تعمیر مدیریت نفت و گاز ولایت میدان وردک تهیه شد

مشخصات و محاسبات مواد تهیه و ترسیم شده است. وزارت شهرسازی و مسکن بر اساس درخواست ادارات دولتی، نقشه تعمیرات را به صورت معیاری تهیه و به دسترس آنها قرار می‌دهد.

ریاست شهرسازی و مسکن ولایت میدان وردک، نقشه تعمیر مدیریت نفت و گاز این ولایت را تهیه و ترتیب کرد. این نقشه به درخواست مدیریت نفت و گاز میدان وردک و به صورت معیاری با سنجش حجم، اندازه،

زمین پمپ استیشن‌های تیل در ولایت میدان وردک کروکی گردید

و یک ساحه در مرکز ولایت میدان وردک می‌باشد. وزارت شهرسازی و مسکن در پلان‌های شهری در تمام شهرها، ساحات مشخصی را برای پمپ استیشن‌های تیل و گاز در نظر گرفته است.

ریاست شهرسازی و مسکن ولایت میدان وردک ساحات را برای استیشن‌های تیل و گاز در آن ولایت کروکی کرد. در این کروکی بر اساس جی پی اس، حدود ساحات مشخص و ابعاد آن نقطه‌گذاری گردید که شامل دو ساحه در ولسوالی سید آباد، یک ساحه در ولسوالی نرخ

د ښاري نقشو د ویزه کولو کمیسیون ناسته وشوه

بحث وشو او نظرونه تبادله شول. د کور او ښار جوړولو وزارت د ښاري چارو مرستیال د متخصصینو او انجیرانو لخوا د تر سره شوو کارونو ستاینه وکړه او زیاته یې کړه، چې باید د خلکو نظرونه او وړاندیزونه هم په پام کې ونیول شي او غوښتنو ته یې ځای ورکړل شي. په ناسته کې پرېکړه وشوه، چې تخنیکي او مسلکي هیئت به سیمې ته ولاړ شي او ساحه به له تخنیکي او حقوقي پلوه وڅیړي.

د ښاري نقشو ویزه کولو لپاره د کمیسیون ناسته د کور او ښار جوړولو وزارت د محترم مرستیال شیخ مدارعلي کریمي په مشرۍ وشوه، چې په دې ناسته کې د پکتیکا ولایت د ښرنې ښار لپاره د خلکو په غوښتنه د سوداگریزو بلاکونو، د موټرو تمخایونو، د شته کاریز او نورو موضوعاتو په اړه نظرونه شریک شول. د کمیسیون په ناسته کې د خلکو لخوا په مطرح شوو وړاندیزونو، تخنیکي او حقوقي

روی چگونگی احیای مجدد پروژه شهرک‌های قالین بافان تبادل نظر صورت گرفت

کابل، ننگرهار، بلخ و قندوز ایجاد شد که کارهای مقدماتی، زیربنایی و انجیری آن در دوران حکومت پیشین به اتمام رسید. معین امور شهری، احیای مجدد این پروژه را مهم دانسته، ابراز داشت که صنعت و تجارت قالین از جمله اقلام عمده صادراتی کشور می‌باشد و با رشد این صنعت میزان فقر و بیکاری کاهش می‌یابد. محترم شیخ مدار علی کریمی بامیانی، به مسوولان مربوطه هدایت داد که با استفاده از معلومات موجود برای احیای این پروژه اقدام گردد و همچنین نظر به شرایط فعلی نرخ زمین شهرک‌های متذکره تعیین شود.

محترم شیخ مدار علی کریمی بامیانی معین امور شهری وزارت شهرسازی و مسکن، طی نشستی با رؤسا و مسوولین مربوطه پیرامون چگونگی احیای مجدد پروژه شهرک‌های صنعتی و رهاشی قالین بافان صحبت و تبادل نظر کرد. ابتدا، مسوول پروژه شهرک‌های صنعتی و رهاشی قالین در مورد فعالیت‌های آن پروژه معلومات داده، گفت که پروژه شهرک‌های صنعتی و رهاشی قالین بافان در زمان حکومت قبلی به منظور رشد این صنعت و حمایت از تولید کنندگان قالین، ایجاد گردید. وی، افزود که شهرک‌های صنعتی و رهاشی قالین در ولایت‌های

د ملي اردو د سربازانو د ښار گوټي د موقعيت تفصيلي پلان تثبيت شو

وزارت د تفصيلي پلانونو ترڅنگ د ښار گوټو
موقعيت هم کړوکی او سکچ کوي.

د هلمند ولايت د کور او ښار جوړولو رياست په
دې ولايت کې د ملي اردو د سربازانو د ښار گوټي
ځمکه کړوکی او سکچ کړه. د څېړنو له مخي
شاوخوا 60 سلنه ياده ځمکه غصب شوې وه، چې
د کور او ښار جوړولو رياست په مرسته ياده ځمکه
د غصب څخه د مخنيوي کميسيون راگرځولي، چې
حدود يې معلوم او سکچ شول. ياد ښار گوټی په
۲۲۵ جريبه ځمکه کې جوړېږي، چې تفصيلي پلان
يې هم جوړ شوی دی. د کور او ښار جوړولو

د جلال اباد ښار د حلقوي سړک پر مسير د ځمکو د استملاک لړۍ پيل شوه

د کور او ښار جوړولو وزارت د ښاري گڼي
گونې د مخنيوي په موخه په ښاري ماسټر
پلانونو کې حلقوي سړکونه په نظر کې نيسي.

د ننگرهار ولايت د کور او ښار جوړولو رياست د
ځمکو د استملاک له هيئت سره په گډه د جلال اباد
ښار د حلقوي سړک پر مسير د ځمکو او کورونو
د استملاک لړۍ پيل کړه. د جلال اباد ښار حلقوي
سړک د 40 مترو په پلنوالي سره په ماسټر پلان
کې ترتيب شوی دی. هغه کورونه او ځمکي چې د
دې سړک په مسير کې واقع دي د تعداد او قيمت
له مخي برار ورکړي چې ياده چاره 30 سلنه تر
سره شوې ده.

برای رفع مشکلات مردم اقدام به موقع صورت می‌گیرد

مناطق‌شان، برخی چالش‌ها و مشکلات‌شان را با سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن مطرح کردند و در زمینه خواهان همکاری گردیدند. سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، گفت که برای حل مشکلات مردم اقدام به موقع صورت گرفته و مسوولان این وزارت در راستای اجرای مسوولیت‌های‌شان تلاش می‌کنند و همیشه سعی دارند تا کار مثمر را برای هم‌وطنان انجام دهند.

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، در ادامه دیدارهای مردمی با تعدادی شهروندان از چندین ولایت دیدار کرده و با آن‌ها در زمینه حل مشکلات‌شان صحبت کرد. این شهروندان از سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، تشکری کردند که برای حل مشکلات و چالش‌های مردم وقت می‌گذارد و با آن‌ها همکاری می‌کند. آن‌ها، ضمن ارایه معلومات پیرامون چگونگی وضعیت شهری

پنجشیر کی د مرافعه محکمې او د استناف څارنوالۍ د گډ تعمیر د جوړولو له بهیر څارنه وشوه

په پنجشیر ولایت کې د کور او ښار جوړولو ریاست انجنیرانو په دې ولایت کې د مرافعه محکمې او استناف څارنوالۍ د گډ تعمیر د رغونې له بهیر څارنه وکړه. یاده چاره په پنجشیر ولایت کې د استناف څارنوالۍ د ریاست او د ولایت د محترم مقام په غوښتنه د رغونې د بهیر د څرنګوالي په موخه وشوه. د کور او ښار جوړولو وزارت د چارو د لاپرمختګ تر څنګ په پروژو کې د کارونو د کیفیت او معیاریتوب څارنه هم کوي.

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن چند اصله نهال را غرس کرد

سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن همچنان اظهارداشت که امیدواریم تا شهروندان با مشارکت گسترده در غرس نهال، برای سرسبزی کشور اقدام نموده و در حفظ و مراقبت از آن نیز سهم بگیرند. وزارت شهرسازی و مسکن، منحیث نهاد سکتوری، سرسبزی را به هدف حفظ و بهبود وضع محیط زیستی در تمام پروژه‌های خود در نظر گرفته و برای سرسبزی افغانستان تلاش می‌کند.

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازی و مسکن، شیخ مدار علی کریمی بامیانی معین امور شهری، شماری از رؤسا و کارمندان با سهم‌گیری در برنامه نهال‌شانی، چند اصله نهال را در صحن این وزارت غرس کرد. محترم نعمانی در جریان نهال‌شانی گفت: غرس نهال برای سرسبزی و محیط‌زیست، بسیار مهم و ارزنده می‌باشد، ما می‌توانیم با غرس نهال نه تنها در محوطه‌ای این وزارت بلکه در کشور خود فضای سبز را ایجاد نماییم و هموطنان خود را از آلودگی هوا نجات دهیم.

د ښاري نقشو د ویزه کولو کمپسیون د پمپ سټیشنونو د رامنځته کېدو په اړه ناسته وکړه

سره په ګډه حل شي او له هغې وروسته دې د کور او ښار جوړولو وزارت د نوموړي ښارګوټي لپاره پلان ترتیب کړي. دغه راز ښاغلي شیخ مدار علي کریمي بامیاني وویل، د ښاري نقشو د ویزه کولو کمپسیون د لومړۍ ناستې د پرېکړې له مخې، ولایتي ریاستونو ته د ښاري نقشو د ویزه کولو صلاحیت ورکولو چاره دې د دویمو واحدونو د وړتیاوو له ارزونې وروسته ترسره شي، چې په وینا یې دغه ارزونه به د ځانګړي طرز العمل له مخې و شي. نوموړي د خپلو خبرو په دوام زیاته کړه، چې د پمپ سټیشنونو د رامنځته کېدو او تعدیل چارې دې هم د شته طرز العمل سره سم پر مخ ولاړې شي.

د کور او ښار جوړولو وزارت د ښاري چارو محترم مرستیال شیخ مدار علي کریمي بامیاني په مشرۍ د ښاري نقشو د ویزه کولو (تائیدولو) کمپسیون ناسته وکړه او په بېلا بېلو تخنیکي موضوعاتو یې بحث وکړ. په یاده ناسته کې د خوست ولایت د صحرا باغ ښارګوټي پلان، د ښاري نقشو د ویزه کولو صلاحیت ورسپارلو برخه کې د کور او ښار جوړولو وزارت ولایتي ریاستونو غوښتنه او د پمپ سټیشنونو د رامنځته کولو او تعدیلولو او یو شمېر نورو موضوعاتو خبرې وشوې. د ښاري چارو محترم مرستیال د خوست ولایت د صحرا باغ ښارګوټي د پلان برابرولو په اړه وویل، لومړی دې د یاد ښارګوټي د ځمکې شخړه او شته ستونزې له اړوندو ادارو

سکيج ساحات پمپ های تيل در ولايت ننگرهار تهيه شد

رياست شهرسازي و مسكن ولايت ننگرهار ساحات پمپ های تيل را در آن ولايت سکيج برداري و سروی کرد. ساحات پمپ های تيل در ولسوالی های غني خيل، کوت، خوگيانی، مهمند دره و بهسود ثمرخيل ولايت ننگرهار سروی و سکيج گرديده اند.

وزارت شهرسازي و مسكن در پلان های شهری در تمام شهرها، ساحات مشخصی را برای پمپ استیشن های تيل و گاز در نظر گرفته است.

روی جلو گیری از تخلفات شهری بحث گردید

سرپرست وزارت شهرسازي و مسكن، گفت که برای رسیدگی به تخلفات شهری و تشخیص برخی مسوولیت ها، نیاز است که به صورت تخنیکي و حقوقی بیشتر تبادل نظر شود تا به نتیجه مطلوب برسیم. در اخیر این نشست فیصله شد که کمیته متشکل از متخصصین وزارت شهرسازي و مسكن و شاروالی کابل ایجاد شود تا در این کمیته روی ماده های مقرر تخلفات شهری و برخی موضوعات مشترک دیگر، به صورت تخصصی بحث گردد.

محترم شیخ حمدالله نعمانی سرپرست وزارت شهرسازي و مسكن با حضور شماری از رؤسای این وزارت با مسوولین شاروالی کابل در مورد مقرر تخلفات شهری صحبت و تبادل نظر کرد. در این نشست مسوولین وزارت شهرسازي و مسكن و شاروالی کابل دیدگاه ها و نظریات شان را در مورد این مقرر بیان داشته، همچنین در رابطه به برخی مسایل کاری مشترک نیز ابراز نظر نموده و بر همکاری بیشتر با یکدیگر تأکید کردند.

غزني ولايت کې د افغانستان بانک د مسجد شريف د احاطې نقشه ترتيب شوه

ارزوني، اندازه او د موادو د محاسبې وروسته په معياري ډول جوړه شوې ده. د کور او ښار جوړولو وزارت د دولتي ادارو په غوښتنه د تعمیرونو نقشې په معياري ډول جوړوي بیا یې دولتي ادارو ته په اختیار کې ورکوي.

په غزني ولايت کې د کور او ښار جوړولو ریاست په دې ولايت کې د افغانستان بانک د مسجد د احاطې نقشه ترتيب کړه. ياده نقشه په غزني کې د افغانستان بانک د څانگې په غوښتنه د حجم

روی حل مشکلات موجود در ریاست های مربوط به معینیت مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها صحبت گردید

محترم مولوی روح الله احمدی سرپرست مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها در نشستی با مسوولین ریاست های مربوطه آن معینیت در رابطه به حل مشکلات و چالش های موجود صحبت و تبادل نظر کرد. در این نشست، مسوولان ریاست ها در مورد موضوعات کاری، پروژه های پروژه های آن معینیت معلومات ارایه کردند و مشکلات شان را با معین مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها، در میان گذاشتند. آن ها، همچنان برای انجام بهتر امور کاری معینیت مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها، پیشنهادها، نظریات و راه های حل به مشکلات موجود در این معینیت را ارایه کردند.

سرپرست مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها، خطاب به مسوولین ریاست های آن معینیت گفت که همه ما در انجام وظایف و کارهای خویش اول نزد خداوند بعد نزد مردم مسوول هستیم و امور محوله را باید با اخلاص و حسن نیت اجرا نماییم. وی، به ریاست های مربوط به معینیت مسکن، امور ساختمانی و انکشاف زون ها هدایت داد تا با استفاده از تجارب گذشته، پلان های سال آینده خویش را طوری ترتیب نمایند که منتج به دست آوردهای قابل ملاحظه شده و در ضمن به مشکلات موجود نیز رسیدگی صورت گیرد.

تلفیق شهرسازی سنتی با شهر سازی مدرن

دیپلوم مهندسی سیدعثمان سادات

الحاقاتی کاملاً مدرن در آن‌ها به کار برده می‌شود. به طوری که بدون هیچ‌گونه خدشه به هویت تاریخی بنا، جای پای شهرسازان و مهندسان زمان حال را در بنای تاریخی ثابت می‌نماید. حتی در کشور انگلستان که از دیرباز به مهد حفاظت از آثار قدیمی و محافظه‌کاری مشهور بوده، امروز با اقدامات و دخالت‌های متهورانه تمام مراکز تاریخی و قدیمی کشور خود را به بزرگترین مراکز تحرک اجتماعی-اقتصادی مبدل ساخته است. نگرش تلفیق شهرسازی سنتی با مدرن معتقد است که باید ضمن مرمت‌کاری، روح حیات و فعالیت را به بنای تاریخی باز گرداند. به بیان دیگر، این نگرش معتقد است بنای تاریخی باید نقش فعالی در زندگی شهری داشته باشد. باید به مجموعه‌های تاریخی حیات اقتصادی و اجتماعی بخشید و همچنین برای آن‌ها نقش یا کارکرد جدید ایجاد نمود و در زندگی جدید آن‌ها را دخالت داد. استفاده مطلوب از موقعیت‌های تاریخی، فرهنگی و اقتصاد شهری موجود در بافت‌های کهن شهری، می‌تواند زمینه‌ساز توسعه همه جانبه و از درون شهر را فراهم سازد. بافت‌های تاریخی متشکل از مجموعه پیچیده‌ای از مسائل اجتماعی، فرهنگی و کالبدی اند که هر یک راحل‌های ویژه خود را می‌طلبند.

طرح‌های بهسازی و نوسازی با تجدید حیات بافت شهری باید بتواند به تدریج پیوند بین ارزش‌های گذشته را با حال و آینده برقرار سازد، نه این که فقط در حد نوسازی اولیه در رساندن خدمات محدود باقی بماند.

تجربه کشورهای اروپایی و بسیاری از کشورهای توسعه یافته مؤید این است که برای بهسازی و نوسازی شهری و به ویژه حفظ بناها و بافت‌های قدیم شهری، ساماندهی و احیای آن‌ها از طریق تلفیق و تکامل شیوه‌های شهرسازی سنتی و بومی در هر منطقه جغرافیایی با شهرسازی مدرن ضروری است. از این طریق ضمن حفاظت و پایداری فضاهای شهر می‌توان موجب جاری ساختن زندگی روزمره مردم در فضاهای قدیمی شهری شد. همچنین زمینه‌های مشارکت هرچه بیشتر مردم در فرایند بهسازی، نوسازی شهری و خلاصه رشد و توسعه شهری فراهم می‌گردد. از آنجایی که مهندسی و شهرسازی اصولاً تابع ویژگی‌های محیط جغرافیایی به ویژه شرایط و اوضاع سیاسی، اقتصادی، تکنولوژیکی و به طور کلی فرهنگی هر جامعه‌ای است و از طرف دیگر نیازهای هر مقطع زمانی بر ساخت، بافت و سیمای شهر تأثیر می‌گذارد، بر این اساس باید برای حفاظت از هویت و ارزش‌های فرهنگی از طریق تلفیق و ترکیب شیوه‌های سنتی و مدرن، شرایط و اوضاع کالبدی، اقتصادی و اجتماعی بافت‌های قدیمی را بهبود و تکامل بخشید. امروز دیگر بهسازی و نوسازی بافت‌های قدیم شهری با استفاده از آخرین طرح‌های شهرسازی و مهندسی، با استفاده از آخرین دست‌آوردهای تکنولوژی و مصالح ساختمانی، کاملاً عادی و منطقی گردیده تا جایی که حتی برای مرمت و بازسازی ساختمان‌های تاریخی،

باید با توسعه اقتصادی-اجتماعی امید و حس مشارکت را در میان ساکنان افزایش داد. به طوری که بهسازی و نوسازی پایدار امروز بیش از هر زمان دیگر توسط نیروهای اقتصادی و فرهنگی شکل می‌گیرد. در هر نوع رهیافت به موضوع بهسازی و نوسازی شهری باید منابع و امکانات مختص هر مکان را شناسایی و از آنها بهره‌برداری کرد. شناخت امتیازها و منابع موجود در هر محدوده جغرافیایی و تعیین و تنقیض نقشی شایسته و مناسب برای محله، از ضروریات اصلی بهسازی و نوسازی موفقیت آمیز به شمار می‌آید. این خود نیاز به نگرش و بنش اصولی و همه جانبه دارد که اگر ساختار محله در شهر به درستی شناخته شود و مشخص گردد که کجا توان‌های بالقوه نهفته است و چه کاربری‌های برای محله‌ای خاص و شهری خاص مناسب است، بهسازی و نوسازی شهری موفقیت آمیز و پایدار خواهد شد. بهسازی باید از طریق عمل‌کردهای متنوع و کاربری‌های متفاوت صورت پذیرد.

یکی از کاربری‌های اقتصادی برای بخش‌های قدیمی شهر، ایجاد فضاهای برای تولید و عرضه کالاها و خدمات سنتی است که از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به رونق مکانی آنها می‌افزاید. در شرایط امروزی یکی از راهکارهای تجدید حیات بافت‌های تاریخی شهری خدمات رسانی به بافت‌های قدیمی و تاریخی است. خدمات رسانی و توسعه از دورن شهر فرایند است که محور اصلی بهسازی و نوسازی شهری است. بهسازی و نوسازی بافت‌های قدیمی شهرها برای پذیرا شدن انواع خدمات شهر سالم و زندگی توسعه یافته باید پس از مطالعات همه جانبه و گسترده از جمله موقعیت مکانی، امکانات اجتماعی و اقتصادی بافت اقدامات توسعه شهر و شهر نشینی صورت پذیرد. بدیهی است در هر بافت شهری متناسب آن باید از راهبردها و راهکارهای شهری بدون در نظر گرفتن ویژگی‌ها و شرایط خاص هر بافت، اشتباهی محض و چه بسا خطرناک است.

مآخذ:

بهسازی و نوسازی شهری از دیدگاه علم جغرافیا.
تألیف: دکتر علی شماعتی- دکتر احمد پور احمد.

د چاپي رسنۍ

عزیز الله فروغي

چاپي رسنۍ د افغانستان او نړۍ په کچه د مطبوعاتو په برخه کې یو له ارزښتناکو او کره رسنیو او د اوسني ژورنالیزم یوه مهمه لاسته راوړنه ده، د ورځپاڼې لیکنه هم د ژورنالیزم یو له ارزښتناکو او مشهورو برخو څخه شمېرل کېږي.

مجله لیکل او خپرول د خلکو او بېلا بېلو ټولنو ترمنځ د علمي مفکورو، کشفونو او علمي تجربو په خپرولو کې مهم رول لوبوي او دغه چاپي رسنۍ هم د خلکو د ذهنونو په روښانولو او د معلوماتو په وړاندې کولو کې ارزښتناک رول لوبوي.

په دې مقاله کې د ورځپاڼو او نورو چاپي رسنیو اغېز څېړل شوی او دا چې ولې بېلا بېلې ادارې د خپلو فعالیتونو، دندو او موخو د انعکاس لپاره چاپي رسنۍ او ورځپاڼې کاروي؟ د دې موضوع د اهمیت په پام کې نیولو سره چې بنسټونه هڅه کوي دا خوندوره رسنۍ خپلو لیدونکو ته په چاپ کې وړاندې کړي، موږ دې مسلې ته پاملرنه کوو او د دې چاپي رسنیو د اغېزمنتیا په اړه لنډ معلومات وړاندې کوو. هیله ده، د کور او ښار جوړولو وزارت په دې مجله کې د راوړل شوي خبرونو، مقالو او نورو چمتو شویو موادو په لوستلو سره زموږ هېوادوال د دغه وزارت له لاسته راوړنو خبر او د خوښې وړ یې وگرځي.

د چاپي رسنیو اغېزمنتوب:

د مجلو او ورځپاڼو لیکنه د مطبوعاتو مهمه برخه ده، چې د خلکو د خبرولو وسیله ده. دغه چاپي رسنۍ په ټاکلي وخت او موده کې له

بېلابېلو منځپانگو سره چمتو او خپرېږي. په معاصره زمانه کې، د چاپي رسنیو لیکل، چاپول او خپرول د ساینس د چټکې ودې او هر اړخیزې پراختیا سره ډیر ارزښت موندلی دی او باید یادونه وشي، چې د مطبوعاتو مخ په زیاتېدونکې وده هم د چاپي رسنیو د چټک پرمختګ لامل شوی دی. د انسان د ژوند بېلا بېلې برخې، په ځانګړې توګه په متمدنو او باوري ټولنو کې، ساینسي کشفونه د ارزښت وړ دي. مجله لیکل او خپرول د ځانګړو موخو او پرمختګونو لپاره کېږي او ټول مهم علمي، څېړنیز او ټولنیز بنسټونه تل خپلې لاسته راوړنې، پیغامونه او نظریات په یو منظم او ډیزاین شوي چوکاټ کې په علمي او تخصصي مجلو کې خپروي، چې په حقیقت کې د ژورنالیزم د ارزښتناکو کاري میتودونو څخه اخیستل کېږي.

په نړۍ او افغانستان کې یې تاریخي مخینه:

د شپاړسمې میلادي پېړۍ په وروستیو کې مجله د لومړي ځل لپاره په انګلیسي ژبه کې شامله شوه. د مجلې انګلیسي کلمه (مګزین) د عربي ژبې له کلمې څخه اخیستل شوې چې د گدام یا ذخیره کولو په معنا ده، په امریکا کې لومړۍ مجله په ۱۷۴۱ میلادي کال کې د (جنرل مګزین) په نوم فعالیت پیل کړ. د ژورنالیزم په برخه کې مشهورې، اغېزمنې او تاریخ جوړوونکې مجلې د (ټایم، شپېگل، پاریس مج، لایف، نېشنل جیوګرافیک، ریدرز ډایجست، هولا او مردم) په نوم وې او په افغانستان کې

مجله کې د ډیزاین رول:

د مطالبو او منځپانگو ترڅنگ په مجلو کې ډیزاین او د مخونو ترتیب هم خپل مهم رول لري، د مجلې ډیزاین چې د مجلې جوړښت او ظاهري بڼه ښيي، ډېر مهم او ځانګړی اهمیت لري، چې باید د وړ ډیزاینرانو له خوا په بشپړ دقت سره ډیزاین شي. دا هم باید په پام کې ونیول شي چې د مجلې پښتۍ (کور پیج، یا لومړۍ او وروستۍ مخ) خورا مهم ګڼل کېږي، ځکه چې لوستونکي باید راغذب کړي او د مجلې لوستلو ته یې اړ باسي. د یوې څېړنې د معلوماتو له مخې، د مجلې د لیدونکي د جذبولو لپاره ۵ ثانیې وخت ته اړتیا ده، نو مجله باید په زړه پورې، لوړ کیفیت او ښه ډیزاین شوې پښتۍ سره وړاندې شي او له بلې خوا، د کتابونو په څېر مجلې د نورو په پرتله اوږد عمر لري، نو لازمه ده چې کیفیت یې ښه وي.

مجلې هم د مطالبو او محتوا له مخې بېلابېل ډولونه لري.

پایله:

د مجلو لیکلو اړوند مسایلو ته په پام، دې پایلې ته رسېږو چې د ارتباطاتو په برخه کې د مجلې لیکل ځانګړی ځای لري. علمي، مسلکي او تخصصي مجلې د علمي او مسلکي بنسټونو لپاره د یوې باوري سرچینې په توګه استعمالېږي، هغه څه چې مجلې ته اهمیت ورکوي، یوازې ظاهري بڼه او جوړښت نه، بلکې د هغې محتوا، څېړنیز او مسلکي ارزښتونه هم دي. د مجلو اهمیت او اغېزې ته په کتو، د کور او ښار جوړولو وزارت د نورو نشراتي وسیلو ترڅنگ د دغه وزارت فعالیتونه، لاسته راوړنې او مهم پلانونه په (انکشاف شهر) مهالنۍ مجله کې چاپ او تر خلکو رسوي. انکشاف شهر مجله د کال په هر فصل کې چاپ او خپرېږي چې تر دې دمه یې ۵۴ مه ګڼه خپره شوې ده. دغه مجله د وزارت مهم خبرونه، مطالب او لاسته راوړنې په مسلکي توګه چاپ او خپروي.

لومړۍ مجله د (کابل) په نوم وه چې د ۱۳۱۰ لمريز کال د غبرګولي په ۱۵ مه یې فعالیت پیل او لومړۍ ګڼه یې په (۴۸) پاڼو کې له انځورونو پرته چاپ او خپره شوه. په مجلو کې د یوې ټولنې د ټولو قشرونو لپاره عموماً خبرونه، علمي، ديني، ټولنيز، سياسي، تاريخي، ورزشي، تعليمي، اقتصادي، او تفريحي معلومات وي او د هرې برخې لپاره ځانګړې مجله لیکل کېږي. په نننۍ زمانه کې چې ژورناليزم او اړیکې ټینګول عام شوي، بېلابېلې مجلې شتون لري، چې هره یوه یې د لیدلوري، موخو، نشراتي برنامو، مسلکي او تخصصي اړخه توپیر لري او په زرګونو مجلې په اوونیزه، میاشتني، ربع واره او کالني توګه چاپ او خپرېږي.

د مجلې د منځپانګې د لیکلو اصول:

د مجلو لیکلو په بهیر کې څلور اصول په پام کې نیول کېږي، تر څو موخه ترلاسه شي.

۱- فکر کول، ۲- د معلوماتو راټولول، ۳- د مطالبو لیکل او ۴- د لیکل شوو مطالبو بیاکتنه او سمونه.

باید په یاد ولرو، چې هر څومره د مجلې په لیکلو کې له دقت، حوصلې او فکر کار واخیستل شي، په هماغه کچه یې لوستونکي ته ارزښت او اهمیت زیاتېږي. دا څلور اساسي اصول، د رسنیزو مطالبو او په ځانګړې توګه د مجلې لیکلو لپاره، یوه بشپړه مسلکي پروسه ده او کولی شي چې له لیکونکي سره د مطلوبې منځپانګې په تولید، اغېز او لاسته راوړنه کې مرسته وکړي. په مجلو او یا نورو چاپي رسنیو کې د چاپ وړ مطالبو لیکل، د ژورناليزم او په ځانګړې توګه د مجلې مهمه او مسلکي برخه ده، ځکه چې د چاپي رسنۍ له مهمو موخو دا ده، چې د ټولنې او نړۍ په کچه د تحولاتو او پېښو په تړاو د عامه ذهنیت روښانه کولو لپاره معلومات، پیغامونه، او نظریات د ټولنې وګړو ته ورسوي.

هر څومره چې چاپي مطالب په دقیقه، روښانه، عام فهمه، مسؤلانه او مسلکي توګه ولیکل شي، هغومره یې د پیغامونو، مطالبو او خبرونو په رسولو کې اغېزه زیاتېږي.

شهر سازی اسلامی

انجنیر علی جان روزی

مقدمه:

است. با ظهور مدرنیسم و فراگیر شدن آن در سراسر جهان به‌ویژه کشورهای اسلامی در حال توسعه، تقلید و توسعه برون‌زا در این شهرها موجب ایجاد ناپایداری در محیط‌های شهری این سرزمین‌ها شده است. با مطرح شدن نظریه توسعه پایدار در اواخر قرن بیستم و در پی آن شهرهای پایدار، جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی و کالبدی منتج از آن‌ها، به‌طور جدی در معماری و شهرسازی معاصر مورد توجه قرار گرفته است. روش تحقیق به کار رفته در این پژوهش از نوع توصیفی و روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای، اسنادی و مصاحبه به متخصصین امور شهر سازی بوده است.

پیدایش شهر اسلامی:

پاوسینیاس Pausanias یونانی ماهیت شهر را چنین تبیین

شهرسازی اسلامی بیانگر تأثیر متقابل انسان، فرهنگ، روش زیست و محیط زندگی بر یکدیگر است و نقش مهمی در رسیدن به اهداف جامعه اسلامی از جمله هویت‌مندی، اعتلای فرهنگ و اخلاق شهروندان، تهیه الگوی بومی بر پایه آموزه‌های اسلامی و متناسب با بستر الگوی جامعه اسلامی دارد. نظر به مطالعات انجام شده، پس از فراگیر شدن دین مبین اسلام و تأثیر آن بر فرهنگ و تمدن ساکنان شهرها، سکونت‌گاه‌ها و محیط‌های ساخته شده‌ای در سراسر سرزمین‌های اسلامی آشکارا شد که امروزه از آن‌ها با عنوان «شهر و شهرسازی اسلامی» یاد می‌شود. شهر اسلامی دارای ویژگی‌های مختلفی در ابعاد کالبدی، اجتماعی، مدیریتی، سیاسی و فرهنگی است که در مطالعات و بررسی‌های مختلف به آن‌ها اشاره شده

کرده است: «شهر عبارت از محلی مه قدرت حکومت، میدان ورزشی، تاتر، بازار، و آب آشامیدنی در آن وجود داشته باشد و سرحد بندی ها در آن صورت پذیرد و مجلسی داشته باشد که اعضا و یا نمایندگانی از دیگر شهر ها را در خود جای دهد». منابع فرهنگ اسلامی نیز، هم اشاراتی به مفهوم عام شهر و هم مفهوم شهر اسلامی دارند. ضمناً دیدگاهی که این منابع در خصوص پیدایش شهرها ارایه میدهند، با دیدگاههای نوینی که سعی کرده‌اند با توجه به ظروف و شرایط شهرهای را تعریف کنند، هماهنگی دارد. نظریاتی که سعی کرده‌اند چگونگی پیدایش شهر ها و وجوه تمایز این شهرها را از یکدیگر تبیین کنند، متفاوت اند. که قرار جدول ذیل ارایه شده است:

جدول شماره 1: پیدایش و تکامل شهرها از دید دانشمندان غیر اسلام و اسلامی

شماره	نظریه پردازان	نظر
1	کارل وایت فوگل	به کنترل آب و فعالیت های زراعتی
2	چایلد	بر اساس تقسیمات سرحدی
3	رابرت کارنیرو دیاکونوف دیاکونوف فیلیپ اسمیت کارل یانگ مگوایر جیسون	فشار تراکم جمعیت و پیدایش حکومت
4	روبرت آدامز	افزایش گشت و کار - انحصاری شدن منابع
5	اسلامی	تکامل شهرها رابطه تنگاتنگی با فرهنگ اسلامی دارد. (پیدایش و ظهور رشد اسلامی از یرب آن هم بعد از هجرت رسول اکرم (ص) به آن، آغاز شد. هجرتی که یرب را مبدل به یک شهر متمدن به تمام معنا ساخت و نام آن را از یرب به «مدینه» تغییر داد)

جایگاه شهر و شهر نشینی در اسلام:

﴿وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَعِفُّوه ثُمَّ تَوَبُّوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ﴾ (سوره هود، آیه 61).

ترجمه: و به سوی قوم ثمود، برادرشان صالح (را فرستادیم) او

گفت: ای قوم من! خدای یگانه را بپرستید که جز او معبود دیگری برای شما نیست. اوست که شما را از زمین پدید آورد و از شما خواست تا در آن آبادی کنید، پس، از او آمرزش بخواهید، سپس به سوی او بازگردید، همانا پروردگار من نزدیک و اجابت کننده است. محیط زیست قابل زندگی و فضای اطراف آن (شهر)، همانطوری که حافظ تمدن و نمایانگر ارزشهای اجتماعی است، نقش مهمی را در نشان دادن ارزشها ایفا می‌کند که جوامع و تمدن‌ها بنا بر اعتقادات شان از آن‌ها به وجود می‌آیند (فرزاد بهتاش، ۱۳۹۰) بنابراین گفته، اندازه‌ها و مقیاس‌ها، فرم‌ها و اشکال، جهت و تناسب ساختمان‌ها، محله‌ها، ارتباطات و عملکردی که در یک شهر، ساختمان و غیره وجود دارند، همگی از تفکر اصلی ساکنین شهر و اصول مربوط به آن نشأت می‌گیرند (صارمی حمیدرضا، ۱۳۵۴) برای این امر، امروزه، افکار شهرسازان توسط مشاهده نمونه‌ها و سمبول‌ها الهام می‌گیرد. طبق این اصول و ارزش‌ها، اسلام، به عنوان آخرین و مهم‌ترین دین الهی، تأثیرات بسیار چشم‌گیری بر شهرها داشته است و اهمیت شهر دائماً در قرآن به عنوان ریشه‌ی اصلی و جامع دین اسلام در جهان که همان کلمه شهر مدینه است 53 بار در قرآن کریم تکرار شده است، کلمه بلاد یا همان شهر 53 بار به سه شکل مختلف تکرار شده است و کلمه البلاد 1 بار در کل قرآن اشاره شده است. بعضی از آیات به شهرهای خاصی اشاره می‌کنند و برخی از آیات مستقیماً به خصوصیات شهری و مراکز تجمع اشاره دارند.

نقش تأثیر فرهنگ بر شهر:

محیط و فرهنگ بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند. محیط بر اساس باورها، آئین، جهان‌بینی و فرهنگ محیطی ساخته می‌شود. مختصات محیط تأثیری جدی بر رفتارها و در نتیجه تغییرات فرهنگی دارد. برخی از نمونه‌های آن، از

بین رفتن تدریجی قبح برخی موضوعات و عادت جامعه به آن‌ها یا دیگرگونی در رفتارهای جامعه است. همان‌گونه که زیبایی، تناسب، تعادل و توازن محیط در آرامش، احساس امنیت و نبود فشارهای عصبی بر انسان ایفای نقش می‌کند، انواع زشتی‌ها، آلودگی‌های صوتی، نبود تعادل‌ها (در شکل و رنگ و اندازه)، دوری از طبیعت، تحت سلطه ساخته خویش به‌خصوص ماشین قرار گرفتن، زندگی در محیط‌هایی که پاسخگوی نیاز نیست و مسائل محیطی نیز تأثیر جدی بر روان انسان، رفتارهای فردی و اجتماعی، ارزش‌های فرهنگی، محیط زیست، روابط اجتماعی و در یک کلام، فرهنگ او بر جای خواهد گذاشت. این تأثیرات که در ابتدا به صورت تغییرات رفتاری و فرهنگی به ظاهر ساده و نامحسوس و غیرقابل اندازه‌گیری بروز می‌کند، به مرور هویت جامعه را دگرگون می‌سازد و او را با بحران مواجه می‌کند این بحران هویتی بسیاری از ارزش‌های فرهنگی را به مقابله کشانده و آن‌ها را منسوخ و مطرود خواهد کرد.

هدف از شهرسازی اسلامی:

هدف نهایی نظام شهرسازی با رویکرد اسلامی-جامعه، ایجاد هرچه کیفی‌تر بستر فضایی کالبدی حیات طیبیه اسلامی است. تنها با درک صحیح انسان، نیازها و خواست‌های او و مفهوم‌شناسی واژه معماری و شهرسازی اسلامی-جامعه است که می‌توان انتظام محیطی مناسبی را تعریف کرد. با این حال در شرایط کنونی با پایین آمدن سطح کیفیت زندگی شهرها، کم‌توجهی به کیفیت عرصه‌های عمومی، مشکلات بافت‌های فرسوده شهری و مواردی از این دست، شهرها و ساکنان روز به‌روز از ارزش‌های اسلامی دورتر می‌شوند. شهر، اسلامی علاوه بر موقعیت طبیعی و محلی و ویژگی‌های کالبدی، بازتاب دهنده ساختارهای اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی عام جامعه جدیدالتأسیس است؛

به عنوان مثال نخستین اصل بازگوکننده ماهیت شهر اسلامی همانا سازگاری طرح و شکل ساختمانی شهر با شرایط طبیعی اعم از موقعیت طبیعی و شرایط آب‌وهوایی بوده است. استفاده از مفاهیمی چون حیات خلوت، خیابان‌هایی سرپوشیده باریک و باغ‌ها، بیانگر این شرایط بودند که این قبیل عناصر به منظور تطابق با شرایط آب و هوایی گرم حاکم بر محیط زندگی مسلمانان طراحی شدند.

معیارها در شهرسازی اسلامی:

باورهای مذهبی، کانون یا هسته اصلی زندگی فرهنگی مردم مسلمان را تشکیل می‌داد؛ از این رو مسجد در سلسله‌مراتب نهادی و مکانی از جایگاه عمده‌ای برخوردار بود. باورهای فرهنگی و اعتقادی، تفکیک‌کننده زندگی خصوصی و عمومی و نظام‌دهنده مناطق مختلف شهر بوده است. در نتیجه، طرح و برنامهریزی شهری شامل قلمروهای خصوصی و عمومی از یکدیگر بوده است؛ بنابراین هرگونه فعالیت اقتصادی که با مبادله و حضور اجتماعی سروکار داشته باشد، از کاربری (خانه‌های شخصی) مسکونی جدا بوده و بیشتر این قبیل فعالیت‌ها در مناطق عمومی و خیابان‌های اصلی متمرکز می‌باشد. در گذشته در شهرهای اسلامی، اصل حریم شخصی به قانون عرفی و شرعی تبدیل شده بود؛ به طور مثال ارتفاع دیوار را بالاتر از ارتفاع فرد شترسوار تعیین می‌کردند؛ در نهایت نظام کالبدی و فیزیکی، پوسته بیرونی و ظاهر آشکار یک شهر و باطن شهر، ماهیت اعتقادی و فرهنگی آن است، در عین حال تأثیر فراوان نظام کالبدی در جهت بخشی به فرهنگ و ماهیت اعتقادی آن قابل انکار نیست، آرمان‌های اساسی شهر اسلامی در لایه‌های باطنی شهر و ضابطه‌های حاکم بر رابطه‌های شهروندی نهفته است و البته کالبد آن نیز در این بستر و از جهت هماهنگی و رابطه متقابلی که با درون آن برقرار می‌کند، نه مستقل از آن اهمیت پیدا می‌کند.

در آموزش اسلامی، ریشه‌های شهر اسلامی و شهر موضوعات تحقیقاتی هستند که نیاز به تفکری عمیق و مطالعه منابع مرتبط با آن دارند. در آیاتی از قرآن این مطلب وجود دارد که شهر اسلامی از تقدسی بزرگ بهره می‌برد و تلاش‌ها نیاز به این دارند تا خصوصیات خوب شهری و شهروندان را گسترش دهند. شهر اسلامی مورد انتظار شهری است که شهروندان را به اعتقادات و باورهای دینی با فراهم آوردن انسان‌هایی با حفظ حریم خصوصی افراد جامعه - شهر اسلامی با تمامی خصوصیات از نظر ابعاد فیزیکی و طراحی، منطق‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را دنبال می‌کند که می‌تواند به عنوان تجارب قابل یادگیری برای روش‌های برنامه‌ریزی پیشرفته در نظر گرفته شوند. شهر اسلامی می‌تواند به آسانی به منظور تطبیق با استانداردهای زندگی و توانایی‌های عملکردی پیشرفته به همراه مطابقت بالا با محیط زیست‌های اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و طبیعی گسترش و ایجاد شود. چیزی که بسیار مهم است و باید مورد اشاره قرار گیرد این مطلب است که علاوه بر شرایط منطق‌های و طبیعی همانند خصوصیات فیزیکی، شهر اسلامی نمایانگر ساختارهای جوامع پیشرفته اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اقتصادی است. برای مثال، اولین اصل بیان شده ماهیت شهر اسلامی، برنامه سازگار و شکل ساخت‌وساز شهری به همراه شرایط طبیعی شامل منطقه و آب و هوای طبیعی است. این مطلب به عنوان حفاظت شهری در قرن 11 هم مطرح شد.

شهری که با نیازهای فیزیکی - زیستی به اندازه‌ی نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهروندان مطابقت دارد و می‌تواند آسایش روانی را برای ساکنین به ارمغان آورد. مطلبی که می‌تواند از حفاظت شهری و اصول شهر اسلامی نتیجه‌گیری شود این است که ضروریات دستیابی به حفاظت شهری اصول شهرهای اسلامی است. به عبارتی دیگر، برای خالص‌شدن از تنش‌های قابل تجربه توسط شهرهای امروزی، تحقیقات مفصل در مورد اصول مذهبی دین اسلام ارزشمند و ضروری است. بدون شک، تمدنی که راه حلی مناسب برای تمامی زمینه‌های رشد انسانی دارد روشی مناسب برای مهم‌ترین زمینه‌های معنوی و محیطی فراهم می‌آورد که جزئی از اصول شهرنشینی است. در ادامه‌ی جنبه‌های هنری و تکنیکی، اصول شهرنشینی در فرهنگ اسلامی ما وجود دارد و تمدن هر ملیت بسیاری از دانش‌ها و شاخه‌های شهرنشینی را مشخص می‌سازد.

منابع:

1. قرآن کریم.
2. عثمان، محمد عبدالستار. 1387، ترجمه علی چراغی، مدینه اسلامی، چاپ خانه سپهر تهران.
3. باقری، اشرف السادات. 1386، نظریه‌هایی درباره شهرهای قلمرو فرهنگ اسلامی. تهران: انتشارات امیرکبیر.
4. فرزاد بهتاش، م. م. 1390، درآمدی بر تاب آوری شهرهای اسلامی. اولین همایش ملی معماری و شهرسازی اسلامی. تبریز: دانشگاه هنر اسلامی تبریز.

د کور (مسکن) په قیمت اغیزه لرونکي عوامل

انجنیر راحت الله ریحان

د کور په قیمت اغیزه لرونکي بهرني عوامل:

الف: د سیمې چاپیریالي ارزښتونه

ب: هغه کلتور چې په سیمه واکمن وي

ج: د پانګونې ودې او پراختیا ارزښت

الف: د سیمې چاپیریالي ارزښتونه

چاپیریالي ارزښتونه د قیمت یو له اغیزمنو عواملو څخه شمیرل کېږي. د پانګونې شرکتونه تل د پیروډلو دمخه د ملکیت د چاپیریال ارزښت په اړه پراخې څېړنې او مطالعې ترسره کوي. که دا څېړنې د علمي او تازه معلوماتو پر بنسټ وي، د ساختماني شرکت د ستراتیژۍ په ټاکلو کې خورا اغیزمن کیدی شي. کله کله واړه شرکتونه د ساختمان لپاره ملکیتونه د هغه څه په اساس اخلي چې له نورو یې اوریدلي وي، دا طریقه په بشپړه توګه غیر علمي ده او البته د ناسم قضاوت له امله د بازارموندنې او خرڅلاو ټولې برنامې بې اغیزې کېږي. په دې برخه کې ښاروالۍ د همدې ارزښتونو پر بنسټ د ملکیت د اصلي او پټو ارزښتونو په معرفي کولو کې اغیزمنه مرسته کولی شي.

ب: د سیمې حاکم کلتور

د یو ښار ځینې سیمې کلتوري ارزښتونه لري او دا کلتوري ارزښتونه په هغه سیمه کې د پانګوالو د شتون بنسټ جوړوي. دا مسئله د نړۍ په کچه مهمه ګڼل کېږي، لوی پانګوال هیڅکله په هغو هیوادونو کې پانګونه نه کوي چې سیاسي او اقتصادي امنیت نه وي. چاپیریال او سیمه ایز کلتور د کور د وروستي قیمت په ټاکلو کې یو له اغیزمنو پارامترونو څخه دي، او هر هغه سیمه چې غوره کلتور لري لوړ قیمت لري.

د کور بازار یو واحد بازار نه دی، د مختلفو بازارونو له امله، د کور لپاره مختلف قیمتونه شتون لري.

فرض کړئ چې یو کیلو بوره د افغانستان په ټولو سیمو کې په لږ توپیر سره پلورل کېږي، خو د یو متر مربع ځمکې یا اپارتمان بیه د افغانستان په مختلفو سیمو کې توپیر لري. که موږ د یو واحد محصول په توګه وګڼو، په طبیعي توګه، د تقاضا او بازار کشش په څیر عوامل د هغې په قیمت کې اغیزمن کیدی شي، مګر که موږ کور د څو اړخونو څخه وڅېړو، نو موږ به په قیمت کې د مختلفو فکتورونو اغیزمن رول ومومو.

د افغانستان د کور (مسکن) په بازار کې دا څو اړخیز نظر په عمده توګه عام دی او د ودانۍ بهرنی چاپیریال او داخلي عوامل د قیمت په ټاکلو کې اغیزمن دي.

د بیلګې په توګه، د قصبې په سیمه کې اپارتمانونه نظر مرکزي سیمو لکه شهنو، مکروریان، کارته چهار...

په قیمت کې لوی توپیر شتون لري، هو، لکه څنګه چې د دوه اتاقه اپارتمان بیه د یو اتاقه اپارتمان سره توپیر لري، نو د اپارتمان بیه متغیر ده او د بهرني او داخلي پارامترونو تابع ده چې هر یو یې یوازې د قیمت په کموالي او زیاتوالي کې اغیزمن دي.

ځینې عمومي عوامل چې د کور قیمتونه اغیزمنوي عبارت دي له:

- په نړیوال بازار کې د اسعارو او ډالرو د بیو بدلون
- په هیواد، نړۍ او سیمه کې سوله او آرامي یا جګړه
- ملي اقتصاد او ممکنه بدلونونه
- د حکومت په جوړښت کې سیاسي بدلونونه
- د کور جوړولو په برخه کې د حکومت اغیزمنې پرېکړې

ج: د پانگونې د ودې او پراختیا ارزښت

د ملکیت ارزښت د قیمت په ټاکلو کې یو له اغیزمنو عواملو څخه دی. ځینې خلک کور د ځان او کورنۍ د خونديتوب، هوساینې او رفاه لپاره نه اخلي، بلکې د دوی په اند کور د سکې او اسعارو په څېر د پانگونې قابلیت لري. که څه هم دا مسله د کور جوړونې د بازار د رکود لامل ګرځي، خو په افغانستان کې د کورونو د څرخلاو یو مهم عامل ګڼل کیږي. د پانګې خاوندان کورونه د دوامداره، غیر منقول، سرمایوي، مصرفي او د بدلون وړ اضافه ارزښت لرونکي اجناس ګڼي. نو ځکه، کور د دوی د اهدافو ترلاسه کولو لپاره مناسب ځای دی. دا مسله ددې باعث کیږي کوم ملکیت او کور چې د پانګونې ارزښت لري د لوړ قیمت څخه برخمن دي. ځینې ملکیتونه او اپارتمانونه د دوی د نرخ د ودې دورې څخه تیرېږي، نو هغه څوک چې د پانګې اچونې لپاره کور غواړي، له داسې سیمې څخه اخلي چې د چاپیریالي ارزښتونو له مخې مخ پر ودې وي.

دکور په قیمت اغیزه لرونکي داخلي عوامل:

الف: د ودانۍ دننه عمومي ارزښتونه

ب: د ودانۍ ځانګړي داخلي ارزښتونه

ج: د ودانۍ د داخلي برخې تخصصي ارزښتونه

داخلي عوامل چې په قیمت اغیزه کوي د متغیر او اختیاري فکتورونو څخه دي.

الف: د ودانۍ داخلي عمومي ارزښتونه

عامه ارزښتونه د یوې ودانۍ جامع او ټولشموله ارزښتونه ګڼل کیږي او د ټولو ودانیو مشترک ارزښتونه دي. د دې ارزښتونو شتون یو اړین شی دی او که یوه ودانۍ له دې ارزښتونو څخه بې برخې وي، پاتې ارزښتونه خپل اعتبار له لاسه ورکوي. لکه د ښار د اوبو پایپ، د بریښنا میټر، اوبه او ګاز، معتبر سند یا ساختماني جواز. فرض کړئ چې د ښار په غوره برخه کې یوه ودانۍ د ټولو مناسبو اسانتیاوو او لوړ چاپیریالي ارزښتونو سره سره رسمي سند نه لري، نو ټول امتیازونه د همدې یو امتیاز دنه شتون له کبله باطل دي.

ب: د ودانۍ ځانګړي داخلي ارزښتونه

ځانګړي ارزښتونه چې د ودانۍ په قیمت اغیزه کوي ممکن مختلف او متنوع وي. شرکتونه د دې ارزښتونو رامینځته کولو لپاره پیسې لګوي او البته دا لګښتونه د کور په نرخونو کې اغیزمن دي. د ودانۍ اندازه یو له دوی څخه ده. له همدې امله، دا څرګنده ده چې د 100 مترمربع اپارتمان ټول قیمت د 70 مترمربع اپارتمان څخه لوړ دی. یا درې اتاقه، دوه اتاقه یو^{۱۰} یو اتاقه کیدای شي د قیمت ټاکلو لپاره اغیزمنه لاره وي. ځانګړي ارزښتونه هغه ارزښتونه دي چې شرکتونه او جوړونکي د ساحې د پیژندلو او د نورو اپارتمانونو سره پرتله کولو پر اساس رامینځته کوي. د مثال په توګه، که چیرې په یوه سیمه کې د ودانیو د مخ لپاره د ګرانیت ډبرې کارول کیږي، دوی به هم د همدې ډبرو څخه ګټه اخلي که نه نو، دوی د پیرودونکو جذبولو کې منفي نمرې ترلاسه کوي.

له همدې امله، د ملکیت ارزښتونه په مستقیم ډول د کور قیمتونه اغیزمن کوي. هغه څوک چې د کور په جوړولو کې د لومړۍ درجې توکي کاروي د کور په بازار کې د پلور غوره چانس لري.

ج: د ودانۍ د داخلي برخې تخصصي ارزښتونه

داسې ارزښتونه شتون لري چې شرکتونه د ډیزاین په وخت کې د هدف بازار او پیرودونکي بازار ټاکلو په اړه فکر کوي. دا ارزښتونه د چاپیریال او اقتصادي ځیرنو او مطالعاتو پر اساس رامینځته شوي، پشمول د عاید او ذوقونو پیژندنه، د عاید کچه، ټولنیز حالت، چاپیریالي ارزښتونه او د هدف پیرودونکي. د ودانۍ، لکه د لامبو حوض، سونا، جاکوزي، او د تمرین خونه، باغونه او ونې، ساتونکي، عصري لفتونه او د ودانۍ د غونډو خونه. همدارنګه، د لوی او ښکلي چټ درلودل، د لومړۍ درجې بهرني توکي، د عصري ډیزاین سره پخلنځی، د کور دننه سونا او جاکوزي، باربیکیو، له دریو څخه ډیر د خوب اتاقونه، د ماشومانو خونه ځانګړي ارزښتونه دي چې مستقیمه توګه کولی شي د کور قیمت اغیزمن کړي.

نرخ د پیروندلو او پلور په پروسه کې یو له اصلي پارامترونو څخه دی. د قیمتونو سمه تګلاره د ساختماني شرکت په بریالیتوب کې خورا اغیزمن کیدی شي.

پس منظر تاریخی پلان گذاری شهری

انجنیر حفیظ الدین فیضی
دیپلوم مهندس محمد اسحق نیک روش

شهری و خودسری مواجه است و این روند همه روزه در حالت افزایش می‌باشد. از طرفی کمبود طرزالعمل‌ها، مسوده‌ها و رهنمودهای شهری که به این مشکلات رسیدگی نماید و آینده بهتر را رقم بزند بیشتر محسوس است که این مسأله همه روزه فعالیت‌های دست اندرکاران پلان‌گذاران امور شهری را به چالش می‌کشانند. بناءً تهیه، تدوین، ترتیب و تطبیق طرزالعمل‌ها سبب می‌گردد تا یک راه و روش واضح، شفاف و چارچوب معین در این راستا به وجود آید. این امر در چارچوب استراتژیک معقول شهری با در نظر داشت تقویت ارزش‌های زنجیره‌ای و ظرفیت مدیریتی هماهنگی در سرمایه گذاری منطقه‌ای و تسهیل بخشیدن تبادل نظر منطقه‌ای و بین المللی به وجود خواهد آمد. به اعتقاد اکثر صاحب نظران، پلان‌گذاری به سطح ملی جزء شاخص‌های اصلی انکشاف بوده تا آنجا که منافع هر بخش از سیستم اقتصادی یک جامعه باید در کنار سایر سکتورها به صورت

افغانستان از نظر پوتانسیل‌های طبیعی از کم نظیرترین کشورهای جهان می‌باشد. گوناگونی و نحوه استقرار شهرها و دهات بر اساس منابع آب، خاک، اقلیم، تنوع شرایط طبیعی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، قومیت‌ها و تنوع در آداب و رسوم، شکل و گونه‌ای خاص به این خاک داده است. منابع طبیعی اعم از منابع معدنی، آب و دیگر منابع انسانی و اقتصادی در کشور به حالتی متمرکز قرار دارد که در کنار موقعیت جغرافیای سیاسی و سوق الجیشی افغانستان امتیازاتی است که با اعمال مدیریت صحیح، تخصص درست همدلی و هماهنگی همگامی مطمئناً آینده‌ی روشنی را فرا راه کشور ما قرار خواهد داد. از عمر نظام پلان‌گذاری در کشور عزیز ما افغانستان در حدود پنج دهه می‌گذرد، از آنجایی که رشد و انکشاف شهرها در دهه اخیر چشمگیر بوده، 70 درصد شهرهای کشور غیرپلانی و کمتر که به مشکل عمده انکشاف

ملی نگریده شود. طرح استراتیژی و پلان جامع کشوری می‌تواند افق توسعه را با استفاده از اطلاعات مختلف و پلان‌گذاری جامع در هر منطقه مشخص نماید.

استراتیژی و پلان جامع کشور:

استراتیژی و پلان جامع کشور به معنای بهره‌برداری متناسب از امکانات در راستای بهبود وضعیت مادی و معنوی در محدوده خاص جغرافیایی است. هدف استراتیژی و پلان جامع کشوری، توزیع مطلوب نفوس و فعالیت‌ها در سطح کشور است، به گونه‌ای که هر منطقه متناسب با قابلیت‌ها، نیازها و موقعیت خود از یک سلسله فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مناسب برخوردار باشد و نفوس را متناسب با توان و ظرفیت اقتصادی خود بپذیرد. به عبارت دیگر، استراتیژی و پلان جامع کشوری، توزیع متوازن و هماهنگ جغرافیای تمام فعالیت‌های اقتصادی-اجتماعی در سطح کشور نسبت به قابلیت‌ها و منابع طبیعی و انسانی می‌باشد. از مهم‌ترین خصوصیات آن، جامع‌نگری، کیفیت و سازماندهی فضایی است. در دنیای متمدن امروزی که همه چیز در حالت رشد و انکشاف سریع می‌باشد و از نظر شهری دنیا به یک دهکده کوچک تبدیل شده است، ایجاب می‌نماید تا شیوه‌های قدیمی شهری را به تمدن عصر حاضر عیار و مطابق تقاضای جوامع مدرن امروزی خود را عیار نماییم. انتظار می‌رود پالیسی‌سازان، پلان‌گذاران و تمامی دست‌اندرکاران انکشاف کشور (شهر و منطقه) در تعامل با یکدیگر در چوکات استراتیژی ملی مناسب با شرایط و ظرفیت‌های انکشافی شهرها تدوین و به معرض اجرا قرار گیرد.

سیستم پلان‌گذاری افغانستان

در مطابقت به قانون شهرسازی اصطلاحات به کار رفته مفاهیم ذیل را افاده مینماید:

پلان جامع کشوری: سند اساسی است که به منظور استفاده

از اراضی مبتنی بر اهداف و خط‌مشی‌های ملی با درنظرداشت امکانات، منابع و مراکز جمعیت شهری و دهات، حدود توسعه و گسترش شهرها و شهرک‌های موجود و آینده، ساحات صنعتی، زراعتی، مراکز سیاحتی و خدماتی طرح و ترتیب می‌گردد.

پلان منطقه‌یی: سند تخنیکی است که به منظور تنظیم، انسجام و جهت‌دهی پایدار و مؤثر استفاده از زمین، منابع، انکشاف برنامه‌های اجتماعی-اقتصادی و فیزیکی و همچنین جابه‌جایی زیربنای شهری در سطح منطقه معین، طرح و ترتیب می‌شود.

پلان جامع شهر (ماسترپلان): سند اساسی - تخنیکی طویل‌المدت است که در آن نحوه استفاده از زمین و منطقه بندی حوزه‌های مسکونی، فرهنگی، صنعتی، اقتصادی، تجارتی، اداری، زراعتی، تفریحی، تأسیسات و تسهیلات شهری، شبکه‌های ارتباطی و حمل و نقل، میدان‌های هوایی بنادر و سطح لازم برای انکشاف آن‌ها، طرح و ترتیب می‌گردد.

پلان استراتیژیک: سند عملیاتی - تخنیکی است که دور نماها، اهداف و مقاصد انکشاف شهری را با درنظرداشت فرصت‌ها و اولویت‌های ملی انسجام بخشیده و آن را به برنامه‌های عملی و تطبیق تبدیل می‌نماید.

پلان ساختاری شیمیای شهری: عبارت از شکل فیزیکی اجزای یک پلان و ارتباطات متقابل آن‌ها در یک سیستم می‌باشد که طرح آن قبل از ترتیب پلان‌های تفصیلی یک امر ضروری می‌باشد. مثلاً پلان سیستم ترافیک، پلان ساختاری استفاده از زمین و... که مقیاس این پلان‌ها 1:2500 و یا 1:5000 می‌باشد.

پلان هادی: سند رهنمودی است که جهت رشد آینده شهر و نحوه استفاده از زمین‌های شهری به منظور حل مشکلات حاد و عاجل شهر و ارایه راه‌حل‌های کوتاه مدت و مناسب

برای شهرهای که دارای پلان جامع نمی‌باشند، طرح و ترتیب می‌شود.

پلان تفصیلی: سند تخنیکی است که بر اساس معیارهای پلان جامع شهر، پلان‌های ستراتیژیک و هادی، نحوه استفاده از زمین‌های شهری را در سطح محلات تعیین نموده و موقعیت و مساحت دقیق قطعات زمین و عناصر و تأسیسات شهری و شبکه‌ات زیربنایی و روبنایی در آن به صورت دقیق تثبیت و ترتیب می‌گردد. پلان تفصیلی سند است که در مطابقت با پلان‌های انکشاف شهری 3 و پلان استفاده از زمین طرح و ترتیب می‌گردد و جهت تطبیق در ساحه (سایت پلان) از آن استفاده به عمل می‌آید. مقیاس 4 این پلان‌های تفصیلی 1:500 ویا 1:2000 می‌باشد.

پلان هادی: سند رهنمودی است که جهت رشد آینده شهر و نحوه استفاده از زمین‌های شهری به منظور حل مشکلات حاد و عاجل شهر و ارایه راه‌حل‌های کوتاه مدت و مناسب برای شهرهای که دارای پلان جامع نمی‌باشند، طرح و ترتیب می‌شود.

پلان تفصیلی: سند تخنیکی است که بر اساس معیارهای پلان جامع شهر، پلان‌های ستراتیژیک و هادی، نحوه استفاده از زمین‌های شهری را در سطح محلات تعیین نموده و موقعیت و مساحت دقیق قطعات زمین و عناصر و تأسیسات شهری و شبکه‌ات زیربنایی و روبنایی در آن به صورت دقیق تثبیت و ترتیب می‌گردد.

پلان تفصیلی سند است که در مطابقت با پلان‌های انکشاف شهری 3 و پلان استفاده از زمین طرح و ترتیب می‌گردد و جهت تطبیق در ساحه (سایت پلان) از آن استفاده به عمل می‌آید. مقیاس 4 این پلان‌های تفصیلی 1:500 ویا 1:2000 می‌باشد.

پلان جامع کشور:

از آنجائی که پلان جامع کشوری با درنظرداشت استراتیژی مکانی (فضایی) ملی ترتیب می‌گردد، باید به خاطر اجراشدن استراتیژی‌ها در پلان جامع کشوری اقدامات مشخص‌تر و مفصل‌تر ارایه گردد. همچنان موضوعات اساسی و کلیدی در پلان (نقشه) به صورت واضح نشان داده شود تا زمینه تطبیق آن‌ها را تسهیل نموده و پلان‌های پائین دست را تقویت نماید.

پلان جامع کشور که به منظور استفاده مؤثر مبتنی بر اهداف و خط و مش‌های ملی با درنظرداشت امکانات منابع مراکز جمعیت توسعه و گسترش شهرها، ساحات صنعتی و زراعتی مراکز سیاحتی و خدماتی تدوین گردیده تا در اجرای برنامه‌های انکشافی و اقتصادی هماهنگی به وجود آید. لذا، با درنظرداشت مسایل فوق وزارت شهرسازی و مسکن جهت تنظیم و هماهنگ نمودن پلان‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و محیطی با توجه به امکانات محلی در سطح ملی به منظور فایق آمدن بر مشکلات و چالش‌های فراراه رشد و توسعه کشور، در روشنایی دورنما و اهداف مشخص وزارت به طرح و تدوین استراتیژی پلان جامع کشور اقدامات مقتضی انجام داد و ریاست پلان جامع در چوکات معینیت شهری در سال 1401 ایجاد گردید. اکنون تهیه و تدوین سه پلان منطقوی ولایات سرپل، نورستان و کندز جریان دارد. کار طرح و ترتیب پلان‌های SDF چارچوب پنج شهر بزرگ کشور مانند شهرهای هرات، کندهار، مزار شریف، جلال آباد و خوست در سال‌های قبل بین حکومت گذشته و شرکت «ساساکی» صورت گرفته و در سال جاری طرح و ترتیب پلان‌های SDF چارچوب شهرهای هلمند، لغمان و کنر تحت کار ریاست پلان جامع ملی می‌باشد.

د ترمینل سیستم گټې

محمد اکبر هوتک

سړکونه د لویو تجارتي بارونو د زغم او برداشت وړتیا نه لري باید بارونه کنټرول او د نورم (سټنډرډ) مطابق د استعمال اجازه ورکړل شي په مقابل کې د اوسپنې پټلۍ په لرې واټن د لویو بارونو د لیږد وړتیا لري نو په ټوله کښې لوژستیک پارک، ترمینل، لویې لارې او اوسپنې پټلۍ یو بل سره تړلي او نه بیلیدونکي زیربناوې دي.

د مثال په توګه:

- په لرې واټن د بارونو، محصولاتو او تولیداتو لیږد
- د تلفاتو مخنیوی
- په ډله ایزه او قطار شکل د مالونو او بارونو لیږد
- د لیږد را لیږد، گدام داري، بندل (بسته بندۍ)، صورت او په ټوله کې د زنځیرۍ او عالي کیفیت خدماتو برابرښودنه
- په لیږد را لیږد (حمل او نقل) کښې د وخت سپما
- لوژستیکي فعالیتونو کې د ضایعاتو او لګښت مخنیوی او کنټرول.

ترمینل د مسافرو د سامانونو او موادو د انفرادي را تولیدو او په دسته جمعي توګه د هغو خپریدل (لیږد) ځای او چاپیریال ته ترمینل وايي. ترمینلونه د ترانسپورتي وسایلو او عراده جاتو او مسافرو د کنټرول او نظم یو له مهمو مرکزونو څخه ګڼل کېږي. په ترمینلونو کښې د مسافرو او عراده جاتو ښه کنټرول کېږي چې دا عملیاتي پروسه د تجارتي محمولو او موادو د تقاضا او عرضی حل لارو وړاندې کولو له اساسي فکتورونو څه دي. دا خبره په اثبات رسیدلې ده چې لوژستیک پارکونه، ترمینل، سړکونه او اوسپنې پټلۍ د هیواد په اقتصاد کې د پام وړ پرمختګ او استقرار منځته راوړي او هر یو یې په خپله برخه کښې به کار راځي، سړکونه او د اوسپنې پټلۍ د لوژستیک پارکونو او ترمینلو لپاره د پام وړ حیاتي ارزښت لري موږ باید هره برخه د منظم پلان له مخې اعظمي فعالیت ته د اقتصادي او تجارتي استقرار له مخې چمتو کړو.

ترمينلونه، لوژستيکي پارکونه او اوسپنې پټلۍ (لاره)

• لوژستيکي پارکونه عبارت له هغه ځاي او چاپيريال څخه دي چې پکې د خوراکي، ساختماني او هر ډول موادو اوسامان آلاتو ليرېد، راليږد (حمل او نقل)، بندول کولو، توزيع اولوژستيکي خدماتو اړوند ټول فعاليتونه او کړنې په ملي او نړيواله کچه د مختلفو اقتصادي موخو لپاره ترسره کېږي او يا په بل عبارت لوژستيکي پارکونه د هغه ځانگړي ځای څخه عبارت ده چې په ملي او نړيواله کچه د موادو، سبزيجاتو، ميوو او سامانونو صادرات او واردات په لنډمهاله وخت او بهتره لاره تر سره کېږي چې د هيواد د ملي اقتصاد په وده کې مهم او اساسي رول لري.

• لوژستيک پارکونو سره تړلې برخه د ترانسپورت سکتور پراختيا ده چې د ټولنې په ځان بساينې او اقتصادي ودې کې خورا اهميت لري دا ځکه چې بهتره او مصونه ترانسپورت د ترانزيت او تجارت لپاره آسانتياوې برابرې د متوازن اقتصاد په رشد او نمو کښې فعاله ونډه اخلي او د پانگونې لپاره ښه فرصت په لاس را کوي چې په ټوله کې د دولت عوائد زياتوي او غوره ټولنيز ژوند او د امنيت ټينگښت را منځته کوي.

د اقتصادي پلوه د اوسپنې پټلې د گټو او اړتياوو څيړنه:

د اوسپنې پټلې څلور اړخيزه عمده گټې يا فوايد لري.

1. اقتصادي گټې

2. سياسي او استراتيژيکي گټې

3. ټولنيزي (اجتماعي) گټې

4. چاپيريالي گټې

5. اقتصادي گټې

6. د صنعت پرمختگ ممکن کېږي ورسره د مل ژوند سطح لوړېږي.

7. په لوی حجم بارونه په ارزانه لگښت ليرېدول کېږي.

8. د قحطۍ په مهال غذايي اړين توکي، سامانونه او جامې تر اړمنو خلکو په چټکۍ سره ليرېدول کېږي.

9. ډير خلک په لرې واټن سره په يوه وخت کې ليرېدوي چې په ښارونو کې د پام وړ گڼه گڼه را کموي.

10. توليدات په ارزانه او چټکتيا مصرفي سيمو او ښارونو ته ليرېدول کېږي.

11. خام مواد صنعتي پارکونو ته په ښه ډول او کم لگښت رسول کېږي.

12. په ملي کچه لويې زيربنايي او بنسټيزي پروژې (بندونه، کانالونه او برېښناکوټ) د ريل په شتون کې ممکنه دي.

13. د سرکونو د تخريب څخه مخنيوی کوي.

• سياسي او استراتيژيکي گټې:

1. قوي مرکزي حکومت د پراخه او ستندرد اوسپنې لارې په شتون کې ممکن وي، دسيسې شنډيږي او بغاوتونه خپل کېږي.

2. د يو هيواد مختلفو مسلکونو، مذاهبو، ژبو، ساحو، رواجونو او کلتور لرونکو خلکو وحدت يو موټی ساتي.

3. نظامي تجهيزات او نظاميان د جگړې سيمې ته په چټکتۍ او آسانه ليرېدول کېږي.

4. په اضطراري حالاتو کې لويه کتله (اندازه) خلک ژغوري.

• ټولنيزي (اجتماعي) گټې:

1. د مختلفو مذاهبو او کلتورونو خلک يو ځاي سفر د دوي تر منځ کرکه او نفرت ختموي.

2. د لری پرتو سيمو خلک د يوازي توب احساس نکوی او ځان د هيواد برخه بولي.

3. خلک مذهبي مراسمو ته له لری واټن څخه هم په پوره ډاډ رسېږي.

4. ريلوي ترانسپورتي سيستم د نورو په نسبت آرامه محفوظ او ارزانه تمامېږي.

5. يوازي ريلوي ترانسپورتي سيستم په واسطه د هيواد د لری او تاريخي سيمو څخه ليدنه او د سياحت زمينه برابروي شي.

• چاپیریالي او محیط زیستی گټې:

1. دا سیستم د سړک او هوا په نسبت کم ضرره ده.
2. د ښارونو گڼه گونه کموي او غریزه ککړتیا له منځه وړي.

• د لوژستیک او ترمینلونو د مؤثر او غوره ځاي غوراوي:

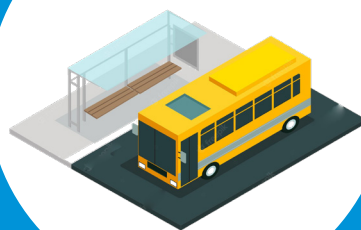
1. لوژستیک پارکونه او ترمینلونه باید د عمومي لویو لارو ترڅنګ وي.
2. مناسب فزیکي چاپیریال ولري.
3. د سالم تجارتي رقابت او سیالی جوګه وي.
4. د صنعتي تولیداتو، پروسس او بسته بندۍ په پرمختللي تکنالوژۍ سمبال وي.
5. د داخلي او بهرنۍ سرمایې د جذب امکان، قابلیت او وړتیا ولري.
6. د تحقیق او ری سرچ مرکزونه ولري.
7. د اوسپنې پټلۍ سره د پیوستون امکان موجود وي.
8. د بریښنا، صحي اوبو، ګاز شبکې، روغتیايي او نورو آسانتیاوو ته لاسرسی ولري.

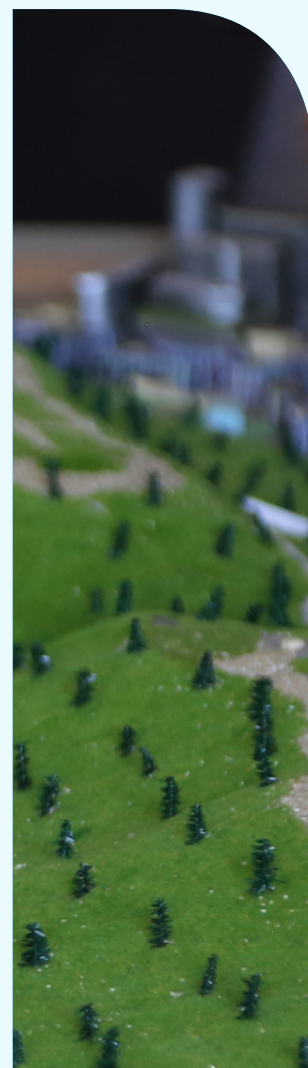
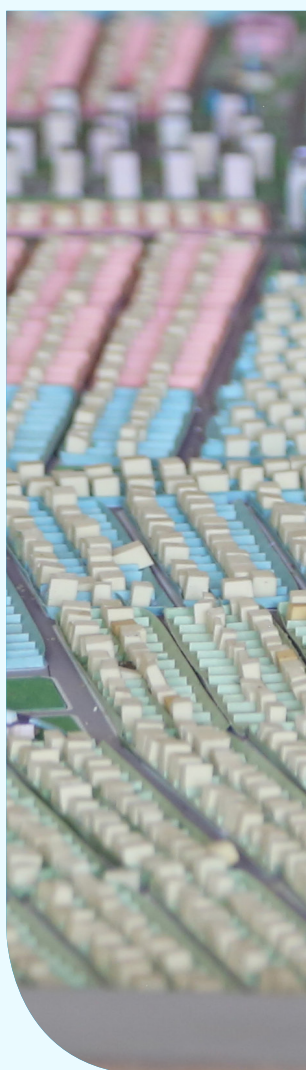
• د ملي اقتصاد د ودې په موخه د لوژستیکي پارکونو او ترمینلونو ایجاد او رغول:

دا چې لوژستیک پارکونه او ترمینلونه د هېواد په اقتصاد کې خورا مهم رول لوبوي په ورته وخت کې په ښارونو کې بیروبار کموي سالم چاپیریال ساتني ترانسپورتیشن سیستم (مسافر وړونکي او بار وړونکي موټر) کنټرول او تنظیموي د دې سربېره د هیواد په امنیت ساتلو کې یې رول له پامه نشو غورځولی.

• په نړۍ کې د لوژستیکي پارکونو شاه لید:

د لمړي ځل لپاره په کال ۱۹۹۷ کښې د ۴۰ هکتاره په اندازه لوژستیک پارک د انگلستان مرکز د برمینګام ښار ته نږدې په غربي ساحل کښې د انگلستان تر ټولو مهمې او لویې اوسپنې پټلۍ سره هم مهاله پرانیستل شو او د اتو کلونو په جریان کې یې خپل فعالیتونه پیل، او د لوژستیک په برخه کې ښه بنسټ کینودل شو.

ENKESHAF SHAHR

Issue 54

www.mudh.gov.af

